

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΔΗΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΔΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1995 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 59 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΛΑΜΠΙΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

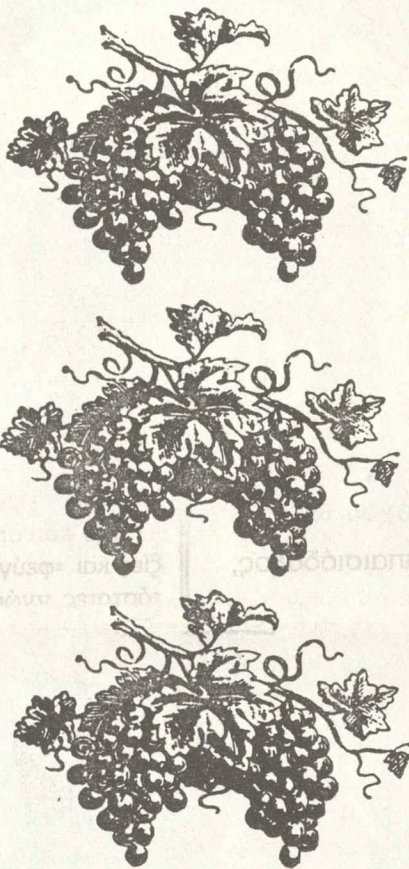
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Τα ουσιαστικά προβλήματα της κοινότητας Καλαρρυτών είναι πλείστα και επείγοντα. Φυσικά προϋποθέτουν μελέτη, ιεράρχηση, αξιολόγηση, γνώση των πραγματικών τους διαστάσεων και αγώνα μεθοδικό για την θετική αντιμετώπισή τους. Πολλά έργα γίνονται στο Κεφαλοχώρι μας, αλλά στις τόσες ανάγκες δεν φαίνονται. Τα «ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» από τη θέση τους βρίσκονται πάντα στις επάλξεις χωρίς να επιδιώκουν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων.

Προβαίνουμε σε μία πρόταση ωφέλιμη και χρήσιμη για το χωριό, δηλαδή για μας τους ίδιους.

Πολλοί Καλαρρυτιώτες που ζουν και εργάζονται στα ξένα έχουν σπίτι κλειστό στο χωριό όπου μένουν τα καλοκαίρια. Το φροντίζουν, το συντηρούν από το υστέρημά τους. Συχνά μένουν άναυδοι και πικραμένοι από τις ζημιές: πτώση τοιχοποιίας, γονάτισμα της στέγης, πέσιμο αυλόθυρας κ.ά. Την όποια ζημιά ο νοικοκύρης τη μαθαίνει τελευταίος, γιατί βρίσκεται μακριά. Η πρότασή μας είναι πρακτική κοινοτικής φροντίδας. Συγκεκριμένα:

Η κοινότητα να καταρτίσει μια συγκεκριμένη κατάσταση με τις διευθύνσεις των νοικοκυραίων των σπιτιών όλων των ξενιτεμένων του χωριού μας. Να επιβλέπει κατά διαστήματα τις τυχόν ζημιές στα κτίσματα που είναι κλεισμένα: Ρωγμές, πτώσεις, τοίχων, στέγης κ.ά. Μετά την διαπίστωση να ταχυδρομούν στον νοικοκύρη ένα ευγενικό γράμμα που να τον ενημερώνει για την κατάσταση του σπιτιού του.

Ίσως παρατηρηθεί. Δεν ενδιαφέρεται ο ίδιος ο νοικοκύρης και θα ενδιαφερθεί η κοινότητα; Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Ο νοικοκύρης ενδιαφέρεται, πονάει, ξοδεύει χρήματα, μάλιστα πρόσφατα είχε μαστόρους, αλλά οι πολλές βροχές, τα χιόνια του χειμώνα και άλλοι αστάθμητοι παράγοντες έκαναν ζημιά στο κτίσμα. Πού να μάθει ο άνθρωπος τί γίνεται στο σπίτι του, όταν βρίσκεται στην ξενιτιά για το ξεροκόμματο; Ίσως ρωτηθεί: Ποιός την επιβάλλει αυτή την πρόσθετη φροντίδα; Απαντούμε: Κανένας. Αυτό είναι το τυπικό μέρος που μας απαλλάσσει από τις καθιερωμένες ευθύνες, αλλά το ουσιαστικό μέρος είναι ότι μας επιβάλλει το χρέος, η ηθική υποχρέωση, το καθήκον.

Οι άνθρωποι της εποχής μας φιλοδοξούμε να αλλάξουμε όσο το δυνατόν τον κόσμο να γίνει όμορφος, ευπρεπής, χαρούμενος και προκομμένος. Για να γίνει το όραμα πράξη και να μη μείνει λόγια, πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία, ρυθμούς ζωής και να ανασκουμπωθούμε, να δουλέψουμε.

Μία πτυχή από την πολυσχιδή δράση μας είναι η υπεύθυνη δουλειά στους χώρους της ανθρωπιάς. Ανθρωπιά είναι συμπεριφορά, στάση ζωής που ταιριάζει σε αληθινό, σε ψυχικά καλλιεργημένο άνθρωπο. Η κοινοτική φροντίδα για τα κλεισμένα σπίτια του χωριού μας είναι έκφραση ανθρωπιάς που πρέπει να υλοποιηθεί και τα τυχόν εμπόδια που θα παρουσιαστούν να ξεπεραστούν.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Το φως, τις δροσιές, τα τραγούδια, τα γέλια, τους καλοσυνάτους ξωμάχους με μια λέξη την ευφροσύνη των Καλαρρυτών της Πίνδου χαίρονται πολλοί: οι μόνιμοι κάτοικοι, οι ξενιτεμένοι Καλαρρυτιώτες, οι φίλοι των Καλαρρυτών όπου γης. Οι καλοκαιρινοί οδοιπόροι στα βουνά μας βρίσκουν το δρόμο τους, τον εαυτό τους, την ψυχική όαση στη δίνη των καιρών. Η ανεπάρκεια της σύλληψης της ουσίας αυτού του κόσμου συνυφαίνει το πασιφανές γεγονός της κακοδιαμονίας των ημερών μας.

Παραμονή Δεκαπενταύγουστου στο μεσοχώρι των Καλαρρυτών πλήθος χαρούμενου κόσμου. Καρέκλα και τραπέζι στα πολλά καφενεία δεν βρίσκεις. Υπερπλήρη και τα σκαλοπάτια της πλατείας. Οι όρθιοι διασκεδάζουν την ορθοστασία τους με κουβέντα. Δύσκολο το πέραςμα στα καλντερίμια. Συναντήσεις, ασπασμοί, δάκρυα, στιγμές ανείπωτης ψυχικής ευφορίας στο ιερό χώμα της γενέθλιας γης στα τοπία του Πάνα. Στον αμπελώ-

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ (τ. Λυκειάρχης)

να της επαγγελίας σωπαίνεις και το λόγο έχει η καρδιά!

Βράδιασε. Οι οργανοπαίχτες κουρντίζουν και συντονίζουν τα λαϊκά τους όργανα και όπου να 'ναι αρχίζουν τα προεόρτια του δεκαπενταύγουστου. Το έμπα των χορευτών άρχισε δειλά και συνσταλμένα. Αυτό έδωσε το έναυσμα να ξεχυθεί το ποτάμι στους κύκλους του χορού. Διπλός περήφανος, επιβλητικός, μεγάλος νεραϊδοχορός από λυγρές και λεβέντες της Πίνδου. Αράγιστες αυγές, καμάρι κι ελπίδα του τόπου.

Αιώνια, λεβέντικα, ένδοξα, γνήσια δημοτικά τραγούδια σε ορεινό ήθος και ύφος δονούν τ' αγέρι σαν μακρινή δύναμη ζωής της αθάνατης της πολυβασανισμένης, της ηρωϊδας της τραγωδίας Ελλάδος. «Μαρία λέν, την Παναγιά», «Ντελή Παπά λεβέντη», «Ηλιος», «Μπαλατσός», «Αετός», «Τζουμέγκα μου περήφανα». «Γενοβέφα», «Καραγκούνα», «Δέλβινο και Τσαμουριά» κ.ά., είναι η βρυσσομάνα με

τους κρυστάλλινους θησαυρούς της που ζωντάνεψαν με αέρινες φιγούρες και υποβλητική άνετη κίνηση τα νιάτα του χωριού μας.

Περιγράφοντας δρώμενα με νοητικά σχήματα αντλούμε για τον εαυτό μας, με σκοπό να τη μεταδώσουμε και στους άλλους, κάποια ψευδαίσθηση λεπτομέρειας. Στην πραγματικότητα όμως, χωρίς να το συνειδητοποιούμε καλά-καλά, λόγω των προκαταλήψεων, όλα τα διδασκόμενα είναι ποιοτικά βιώματα, εμπειρίες που μας ανεβάζουν ψυχικά, μας εξανθρωπίζουν.

Τα σταθερά και σωστά βήματα της συνέχειας του Ελληνισμού είναι δύσκολα, βαριά και υπεύθυνα σ' όλους τους χώρους και τα πολιτιστικά πεδία. Τα ορεινά πανηγύρια της Πίνδου όλα και ξέχωρα του Δεκαπενταύγουστου συνεχίζουν τη γνήσια πορεία με ένα έντονο δωρικό ποιόν.

Οι Καλαρρυτιωπούλες και οι

Καλαρρυτιώτες έχουν τον Ελληνικό ρυθμό, την τάξη, την ευρυθμία στο αίμα τους, στην ανάσα τους, στην ψυχή τους. Είναι η μουσική, τα τραγούδια που τα νήπια νανουρίζονται από την καλομάνα, που συνοδεύουν τις χαρές του σπιτιού: ονομαστικές εορτές, βαφτίσια, αρραβάνες, γάμοι, πανηγύρια, ακόμη και τις καθημερινές σχολίες στο σπίτι: φροντίδα των παιδιών και της φιλίας, αργαλειός, λάτσα του σπιτιού, επαγγελματικές δουλειές των ξωμάχων στα ζωντανά και τα χωράφια κ.ά.

Οι ώρες προχωρούν ευχάριστα σαν το νερό στ' αυλάκι. Το πανηγύρι φούντωσε μέσα σ' ένα περιβάλλον αξιοπρεπών κεφιού που μας φανερώνει τα άφθαρτα νιάτα από την τεχνολογική καταιγίδα του καιρού μας. Αυτή η μορφή της αυθεντικής παράδοσης, γέννημα και θρέμμα ιστορικού και πολιτιστικού βίου χιλιετιών μας αποκαλύπτει το εξανθρωπιστικό της πρόσωπο. Τα μεγέθη των σχημάτων είναι καθαρά ποιητικής τάξης.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΜΕΙΣ ΚΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ

«Καθαρρυτώτικα Νέα»

Η ΠΑΝΑΓΙΑ είναι η μητέρα της Ορθοδοξίας. Αυδή το πνευματικό μύρον της επωάδαζε όχι μονάχα η Εκκλησία μας, αλλά κι ολόκληρη η ζωή μας. Για μας τους Έλληνες είναι το γήλυκο καταφύγιο. Ο καθένας μας κοντά της γίνεται σαν παιδί, σ' αυτή η μητέρα βρίσκουμε παρηγοριά, αγάπη και προστασία μικροί και μεγάλοι, νέοι και γέροντες, άνδρες και γυναίκες. Νοιώθουμε την για μητέρα μας, γινόμενα αληθινή αδελφή με τον Χριστό που είναι Υιός της κατά σάρκα, και τέκνα του Πατρός του. Πόσα ακατάλυτα μυστήρια έγιναν και γίνονται με την Παναγία που είναι το στέλιγμα του Γένους μας!

Σαν την καταστολήμένη υψίτη, έτσι είναι και η Ελλάδα γεμάτη από εκκλησίες, μοναστήρια και ερημοκλήσια της Παναγίας, πνευματικά παλάτια της ταπεινής αυτής βασιλείας. Στο καθένα απ' αυτά βρίσκεται το σεβασμό εκκρινόμενο της, δεξιά από τον θρόνο Πύλη, με το γυρτό κεφάλι της για να ακούσει τον κάθε πόνο μας, την κάθε χαρά μας. Πόσα δάκρυα βρέχουνε τα δρανικά χέρια της, δάκρυα του βασιανόμενου λαού μας!!! Το γλυκό, μαλακρινό και χρυσοσκερίνο πρόσποό της δίνει ελπίδα στους απελπισμένους, χαρά στους θλιμμένους, θάρρος, στους δειλούς, ανάπαυση στους κουρασμένους, ειρήνη στους ταρμονιμένους. Το κάλλος της δεν είναι σαρκικό, αλλά κάλλος πνευματικό που φέρνει καίνουργ, σεβασμό και αγάπη. Οι ζωγράφοι που τη ζωγράψαντε ήταν πνευματικοί άνθρωποι, υπεύθυνοι, εγκρατείς, καθαροί, κατά το πρόπαρι που λέγει «ὡς ἐμψυχο Θεοῦ κίβωτοί ψαυεῖται πομάδες αρι αμωτίαν, κείλη δε πιστών τ' Θεοτόκο σήσχητας φωνήν του Αγγελίου αναμειλποντα εν αγαλλιάσει βοῶτε: Ὅντως ἀνέπτερα πάντων υπάρχει, Παρθένε αγνή. Ο μνημοδός την ονομαζέ ἐμψυχο Κίβωτο, γιατί αληθινά μ' αυτή την Κίβωτο ἔγινε η σωτηρία των ανθρώπων από τον κατακλυσμό της αμαρτίας και του θανάτου.

Αλλά και με πόσα άλλα αμέτρητα ονόματα την καταστολίσαν οι άγιοι υμνωδοί μας, που κι όλα μαζί να βάλει κανείς, πόδι δεν ειμφορούν να εκφράσουν, ό,τι πρέπει στο πανάγιο Πρόσωπό της. Το πρώτο και το πιο σεβάσιμο όνομά της είναι Παναγία. Επειτα έρχονται τα άλλα: Θεοτόκος, Δεσποτάριος, Παναμώχθος, Υπερβουλγμένη, Αειπάρθενος, Εκκατομηνίη, Αύδωλος, Άκραντος, Επουράνιος Πύλη, Σιών άγια, Τιμητορά των Χερουβίμ και Ενδοξοτέρα ασουκρίτης των Σεραφείμ, Ηγιασμένος Νάος και Παρθένος λογικός, Παρθενικόν Καύχημα, Ρόδον το Αμράντον, Χρυσή Λυχνία, Μανασδόκος Στάμνος, Βάτος μή καταψηνομένη, Κλήμα επουράνιος, Τείχος απρομήκτον, Ελέους Πηγή, του κόσμου Καταφύγιον, Βοσιλέος Καθέδρα, ταία Νεφέλη, Μυστικός Παράδεισος, Προστασία, Επακούοχος, Γοργονόκερος Γρηγορούσα, Παραμυθία, Ταξία αντίληψης, Χρυσόσπουλοκάτος Πύργος και Δωδεκακάτος Πόλις. Σκέπη του κόσμου, Δένδρον αγαθοκαρπών, Ξύλον ευκοιφυλλόν, Ακτίς τουπού Ηλίου, Χρυσόν Θυμιατήριον, Σκηνή επουράνιος, των Όλων βρομένων η καρά, Αδικωμένων Προστάτις, Ελπίς των Χριστιάνων, Βασίλισσα Τυφλών, Ασθενούτων Επισκέψα, Άγκυρα των ναυτιλουμένων και πολλά άλλα. Όλα τα βιβλία της Εκκλησίας μας είναι γεμάτα από ύμνους στην Παναγία. Οι πιο παλαιοί είναι οι Χαιρετισμοί της κ' ό,ό δύο Παριαλτικού Κανόνος, που τα λόγια τους σταζόνες θερμότητα. Αλλά τα τροπάρια που ψέφονε στην Κοίμησή της έχουν ένα ύψος και κάποια πνευματική μεγαλοπρέπεια εξαίσια, όπως π.χ. τα Στιχηρά του Εσπερινού: «Ω του παραδόξου θαύματος! η πηγή της ζωής εν μνημείο τίθεται, και κλήμα προουρανόν ο τάφος γίνεται. Ευφράνουν Γεσθηνανή της Θεοτόκου το άγιον τέμενος. Βοήσωντες πιστοί, τον Γαβριήλ εκτεμνώντες τοξάρχον. Κεκατομηνίη χαίρε, μετά σου ο Κύριος, ο παρέκχων το κόσμον διά σου το μέγα έλεος». Η εκείνο το θεσπέσιο απολυτικό «Εν η γεννήσει τον Παρθένον ενδράσεις, εν η κοίμησει τον κόσμον ο κατέλιπες Θεοτόκε. Μετέστης προς την ζωήν Μίσηρ υπάρχουσα της ζωής, και τας προβέβαιας τας σαις ληθουμένης εκ θανάτου τα ψυχάς ημών». Η τέλος εκείνο το θριαμβευτικό: «Νενικηται η φύσις ός όροι εν, Παρθένε δραντε. Παρθένε νειται γαρ τους τόκους και ζωήν προμνηστούνη θάνατος». Η μετά τούτον Παρθένος και μετά θάνατον τον ζώσα, σώζεις αεί, Θεοτόκε, τον κληρονόμησόν σου».

Αμέτρητες και εξάσιες είναι και οι εικόνες της Παναγίας μέσα στις εκκλησίες μας ακηλίδωτα και πνευματικά έργα, σεμνόχρωμα, σοβαρά, μυστικά. Στην κόγχη του Βήματος ζωγραφίζεται καθισμένη

Η ΕΥΩΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

σε θρόνο με τον Χριστό στα γόνατά της κι οι δύο Αρχάγγελοι παραστάουν δεξιά και αριστερά σε στάση σεβασμού. Σε πολλές αρχαίες εκκλησίες είναι ζωγραφισμένη όρθια ή έως το στήθος με τα χέρια απλωμένα σε στάση δέησης. Η επιγραφή λέγει «ΜΡ ΘΥ η Πλατεία των ουρανών». Στο εικονοστάσι στέκεται το εικονίσμα της από τα δεξιά της αγίας Πόρτας, όπως είπαμε προηγουμένως, κι είναι ζωγραφισμένη σε τύπον Οδηγητριάς, η Γλυκοφιλούσα, κάποτε και στον ίδιο τύπο της Πλατειάς, επί θρόνου. Η Γλυκοφιλούσα γέρνει την ιερή κεφαλή της προς το τέκνο της και σμίγει το μάγουλό της με το μάγουλο του Χριστού που αγκαλιάζει τη μητέρα του. Η Οδηγητριά είναι αγιολάτρη. Η κεφαλή της στέκεται όρθια, σε στάση

νιρπαλό, χλωμό με μια ελαφρώστα κοκκινιά. Ο ήλιος της νύχτας, υψηλός, και ομίγει με το σπαγμένο με ένα απαλό ίσκιωμα, που το λέγαμε οι παλαιοί «γλυκασμός». Το όλο πρόσωπό της είναι ιερρατικό και θρησκευτικό, και μαρτυρά αρχαία φυλή. Τα χάρματα κέρια της είναι μικρά, εκρηστικά, στενά, μακροδόντια, λεπτόνυχα. Στην ερμηνεία των Ζωγράφων είναι γραμμένα: «Περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς Θεοτόκου. Η υπεραγαθὴ Θεοτόκος πν τι ηλικία (?) τριπλῆς, μακρόρροος, μεσορρῖν, μακρόθαλας, μακροδόντουλος, εὐστοχός, ταπεινὴ, ασχημάτιστος (?) ἀβλάκευτος (?), λήντιν αὐτόχροα (?) αγαπία».

στην Ελλάδα προσκυνείται η Παναγία με τον προπομπόμον τρόπο, ήγουν με δάκρυα, με πόνο, με ταπεινή αγάπη, «ο χαριστόπουν πένθος». Γιατί η Ελλάδα είναι τόπος ποτισμένος, χαροκαμένος, βασανισμένος, και το έθνος μας βρίσκει στη σκληρή περιστασία παρηγοριά και στήριγμα στη λυπημένη μητέρα του Χριστού. Σε άλλες χώρες η Παναγία τραγουδιέται με τραγούδια κοσμικά, μα ειμείς τον υμνολόγησμε με κατανύξη, θαρρετό, μα με συστολή, με αγάπη, μα και με σέβας, σαν μητέρα μας, μα και σαν μητέρα του Θεού μας. Ανοίγουμε την καρδιά μας για να δει τι έχουμε και να γιάνει τις πληγές της. Η Παναγία είναι η μικραμένη χαρά της Ορθοδοξίας, «το χαριστόπουν πένθος», «ο χαριστόπουν» μας, «ο ποταμός ο γλυκερόν του ελέους», «ο λιμνών των χειμαζομένων».

Τώρα το Δεκαπενταύγουστο μοσχοκο-
λά όλη η χώρα μας από τη μυστική ευωδία
της Θεοτόκου: «Επί Σοί χαίρει, Κεχαριτω-
μένη, πάσα η κτίσις, Αγγέλων το σύστημα
και ανδρώπων το γένος. Ηγιασμένον
ναί και Παράδεισος λογική, παρθενικός
καικημία, εξ ης Θεός εσαρκώθη και παι-
δίων γέγονε». Ο αγέρως, τα βουνά, ο
θάλασσης, τα χωριά, οι πολίτεις, γεμίζουν
ευωδία από το «χρυσούν θρημιατόν»
από την «μαναδόκον στάμνον» που έκει-
ται μέσα μύρον το ακένωτον». Οι γυναί-
κες είναι στολισμένες με τ' όνομά της, τα
χωριά μας, τα βουνά, οι κάμποι, τα νησιά
οι ακροθαλασσιές, οι κάβοι, είναι αγια-
σμένα από τα ερμηνολήστια κι από τα
μοναστήρια της. Τα καΐκια και τα καρβώ-
ριας έχουνε γραμμένο απάνω στη μάσκα
και στην πρύμνη το γλυκό τ' όνομά της
Αθληντή στην Ελλάδα μας «Επί Σοί χαίρει
Κεχαριτωμένη, πάσα η κτίσις». Σήμερα
που κοιμηθήκες, η χώρα έγινε μεγαλύτερη
η θλιψη άλλαξε σε αγαλλίαση, η ελληνική
προσφορά άλλαξε.

αληθινή της ζωής. Σήμερα τ' αγερτά φρούτα π' γλυκιά, τα δένδρα σαν να νηπιέσαν πιο κλαρά, τ' αβουσιωπτικό κύμα αφρίζει πιο δροσερά μέσα στο πέλαγος φουσκωμένο από καρά.

Όλα πανηγυρίζουν κι αγάλλονται. Ω! Τι θέα τους είναι από που να γέμισε την οικουμένη με τ' καρδιά της αθανασίας! Τα καράβια βολλοταζάρουν στη γαλανή θάλασσα ανοιχτά από τους κάβους που είναι χτισμένα τα μοναστήρια Σου.

Οποιοι ταξιδεύει στα Ελληνικά νερά, σε όποιον μέρος κι αν βρεθεί τα θέα της Παναγίας, τον άρπουν πιο γλυκοκαράζει, θ' ακούσει απ' ανοικτά τ' καμπάνες να ψέλλουν με τ' γλυκερά φωνή τους κ' η ψαλμοδία τους να γεμίζει τον αέρα πάνω από το πέλαγος. Άλλες ακούγονται από το Άγι Όρος που το λένε Περιβόλι της Παναγίας, άλλες από την Τήνο, που γιορτάζει η Μεγαλόχαρη της Άγλης από τη Μυτιλήνη από την Παναγιά της Αιγιάλεως και της Πέτρος, άλλες από τη Σκιάθου από τ' Νάξο, από την Πάρο, από τη Σίφω, από τη Φανερωμένη της Σαλαμίνας, από τη Χίο, από την Κρήτη, από τις Στροφάδες, από την Κέρκυρα από τα Δωδεκάνησα. από την Κύπρο που έχει τ' εσκουμένον μοναστήρι του Κύκκου, από κάθε κάβρο, από κάθε νησί, από κάθε στεριά της αγαπής σήμενς της Ελλάδας.

- (1) Από τα εικονίσματα της Παναγίας εμνεύο-
σθηκε όπως φαίνεται κι ο λαϊκός ποιητής πο-
έκανε τούτους τους στίχους:
"πούκουν το μάτι σαν ελάνη, το φρούδι σαν γα-
τάνη,
το έρμιο το ματόφυλλο σαν 'λληνικό κοντύλι
(κοντύλι είναι το πινέλλο του ζωγράφου).
(2) κατά το ανάστημα
(3) απροσποίητη
(4) παρθενική
(5) που τα έγραψε η ίδια

Μπορούμε να πούμε, ότι η αγία Παρασκευή έχει στην Ελλάδα τη μεγαλύτερη λατρεία γυναίκας, μετα την Παναγία. Πολλές οι εκκλησιές και τα πανηγύρια της, στην καλύτερη αυτή εποχή του καλοκαιριού, που έχουν σχεδόν τελειώσει και οι αγροτικές απασχολήσεις. Πολλά τα βαφτιστικά ονόματα στις Ελληνίδες (Παρασκευή, Παρασκευά, Παρασκευή, Παρασκευά, Σκέβω, Σκεβούλα, Βιβή κ.λ.π.) και πολλά τα χωριά, από την μνήμη της εκκλησίας τους (Αιτωλία, Αχαΐα, Άρτα, Αττι-

θη, Δράμα, Επιδάυρος, Εύβοια, Καλαμπάκα, Κιλκίς, Κοζάνη, Κόνιτσα, Κρήτη, Λειβαδειά, Λέσβος, Λοκρίδα, Πάργα, Πάτρα, Σάμος, Τρίκαλα, Φλώρινα, Χαλκιδική, Χίος κ.ά). Επίσης υπάρχουν πάμπολλα Μοναστήρια. Άνω και η αγία είναι γνωστά και στους σλαβικούς λαούς (Paraskovia).

Το Συναξάρι γράφει για την αγία Παρασκευή, ότι γεννήθηκε στη Ρώμη, τον 1ο αι. μ.Χ., επί Αδριανού. Οι μαρτύρες της ήταν χριστιανοί, γάλλοι Έλληνες, γιατί ονομάζονταν Αγάθων και Πολιτεία. (Το όνομα Παρασκευή της το έδωσαν, επειδή γεννήθηκε τη χριστιανική αυτή μέρα της εβδομάδας). Όταν ήταν 20 χρονών, η Παρασκευή έχασε τους γονείς της. Πούλησε τότε την περιουσία της, έγινε μοναχή, κι άρχισε να κηρύττει. Τη συνέλαβαν, στην περίοδο των διωγμών, κι ύστερα από βασανιστήρια την εθάρνawsαν¹.

Κατά
την παρό-
δοση,
όταν
αρχηγός

των βασιανιστών ετοιμαζε-
καυτό λάδι να της ρίξει,
έπεσε στα μάτια του λιγο-
στό και τον τύφλωσε. Η
αγία αμέσως τον γιάτρεψε,
κι απ' αυτό το περιστατικό
θεωρήθηκε ιαματική για τα
μάτια. Την εικονίζουν να
κρατεί ανθρώπινα μάτια σε
κάποιο δίσκο, της αφιερώ-
νουν ομοιώματα ματιών, τη
γιορτάζουν δε ιδιαίτερα οι
έμποροι οπτικών ειδών.

(Παίζει όμως τον ρόλο της και η επικίνδυνη εποχή του καλοκαιριού, που βλέπτε τα μάτια με το δυνατό φως, με τη σκόνη και με τα άχυρα των αλωνιών και με τα ζουζούνια).

Στις νεοελληνικές παραδόσεις η αγία Παρασκευή παρουσιάζεται και δρακοντοκτόνος. Αφηγούνται π.χ. στην Ήπειρο, ότι σ' ένα πανηγύρι κάποτε, εκεί που χόρευαν τα παλικάρια με τις κοπέλες, βγήκε ξαφνικά ένας δράκος (δράκοντας;) κι άρπαξε την πιο όμορφη κόρη. Αυτό ξανάγινε και τον επόμενο χρόνο, κι οι χωριανοί είπαν να σταματήσουν τα πανηγύρια.

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
(26 Ιουλίου)

Δημ. Σ. Λουκάτου

Παρουσιάστηκε όμως στον ύπνο τους η αγία Παρασκευή και τους έδωσε θάρρος. Έκαμαν το πανηγύρι κι ήρθε η ίδια η Αγία και πιάστηκε στο χορό, με τις άλλες κοπέλες. Και την ώρα που πλησίαζε ο δρόμος πήδησε κατά πάνω του, τον κυνήγησε και τον επέτρωσε. (Δείχνουν στα Τζουμέρκα, προς την Άρτα, μια σπηλιά, που λέγεται Δρακότρωα, απ' όπου στράει αγία-

σμα, κι έχουν χτίσει πλάι της εκκλησίας της Αγ. Παρασκευής. Η παράδοση δεν είναι άσχετη και με το συναξάρι της αγίας (που κι εκείνο επηρεάστηκε από τους παλιούς ελληνικούς θρύλους), ότι την έστελιαν οι διώκτες της έξω από την πόλη να την καταβροχθίσει δράκοντας, αλλά εκείνη άροβη, και με μόνο όπλο το σημείο του σταυρού, τον έκόσασε.

Είναι όμως και σκληρή τιμωρός η αγία Παρασκευή για όσους δεν τηρούν (δεν τηρούσαν παλιότερα) την αργία της. Κυκλοφορούν πολλές παραδόσεις για τις επεμβάσεις της, που υπερδεύονται με τη Μεγάλη Παρασκευή ή και με την κάθε Παρασκευή της εβδόμαδας. (Η «Πεφταργά», στην Κρήτη, είναι μια συ-

γενική
προσωπο-
ποίηση
της Παρα-
σκευής

μεγάφωνα ή όχι πάντα
καλοφροντισμένη ψαλμω-
δία ανακατώνεται με τις
έξω φωνές των μικροπωλη-
τών (ή γκαρσονιών), τον
συγκοινωνιακό, όπου τα
λεωφορεία και τα άλλα
οχήματα «υπηρετούν» τους
οποιασδήποτε διαβάθμισης
«πιστούς», και τον εμπορι-

κό, που επιτρέπει κάθε προσήλωση στο πανηγυρικό κέρδος, από τους δίκαιους της εκκλησίας ως το μικρεμπόριο των κερών, των παιγνιδιών, και τους ζητιάνους. Κι όμως όλα αυτά δίνουν ένα ενδιαφέρον και σύνθετο πρωτεύουσάνικο φολκλόρ, πολύχρωμο, πολυθυρσο και πολυγενετικό, που δεν αποτελεί μόνο σύνθεση αλλά και πυρήνα μεταβίβασης νέων στοιχείων στα χωριάκια και επαρχιακά μας βιώματα.

Δημ. Σ. Λουκάτος
«Τα Καλοκαιρινά»

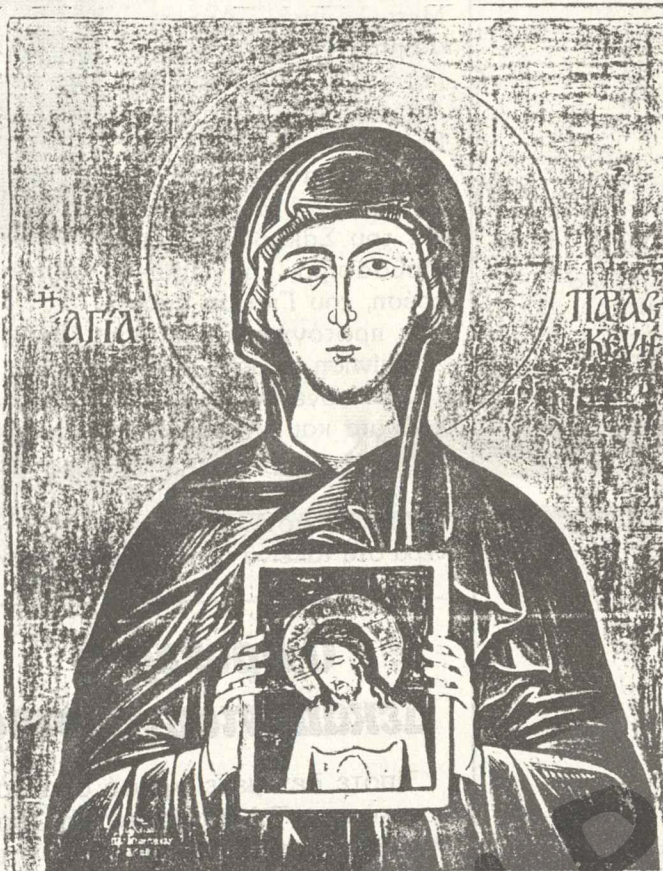
1. Σκέφτομαι συχνά, πόσο προώθησαν, και με πόση γενναιούτητα, τα Ισά προς τον άντρα και φιλέλευθερα δικαιώματα οι γυναίκες αυτές των πρώτων χριστιανικών χρόνων, με την απίθανη και από νεαρότατη ηλικία συμμετοχή τους στον ίδιο θρησκευτικο-κοινωνικών αγώνα των ανδρών, και με την ίδια λατρευτική καταξίωσή τους από το λαό. Να συλλογίζεται άραγε έτσι τις νεαρές αυτές μάρτυρες (Παρασκευές, Μαρτίνες, Βαρβάρες, Αικατερίνες) η σημερινή νεολαία μας;

2. Γενικότερη και συγκριτική μελέτη: Δ.Β. Οικονομίδου, *Η αγία Παρασκευή εις τον βίον του ελληνικού και του ρουμανικού λαού*. Επετ. Λαογρ. Αρχείου 9-10 (1955-57) σ. 65-104.

3. Βλ. Κωνστ. Διαμάντη, Το πανηγύρι της αγ. Παρασκευής στα Τζουμέρκα, με το χορό «καγγελάρι». Αιξωνή 3 (1953) σ. 63-71. Για περισσότερα τοπικά πανηγύρια (και παραδόσεις) βλ. Γ.Β. Σιέττου, Εθίμα στις γιορτές. Πειραιάς 1975, σ. 165-182.

Η Παναγία

«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Εκδότης: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»
ΛΑΜΠΟΒΙΤΣΙΔΗ 3 - ΤΗΛ: 37440 - ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Συντάσσεται από επιτροπή

Πληροφορίες - Επιμέλεια Εκδόσεως - Συνδρομές - Εμβάσματα
κ. Θεόδωρος Μπαργιάννης

Τέγμα Στρ. Παπάγου - ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45445 - Τηλ. (0651) 25.561

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ Ο.Ε
Στοά Ορφεία - Ιωάννινα
Τηλ.: 77433 - 25634 - FAX: 77871

Φώτης Κόντογλο
Περιοδικόν: «ΚΙΒΩΤΟΣ»

ΠΟΙΗΣΗ

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗΣ

ΛΥΡΙΚΗ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Σε μέρες γιορτινές συναντηθήκαμε
γεμάτες κωδωνοκρουσίες
μες σ' ένα φως που μας φανέρωνε άφθαρτους
Στη γη σημάδια πόνου δεν υπήρχαν
Καρμιά σκιά αγωνίας, μήτε κούρασης
το πρόσωπό της τότε δεν κηλίδωνε
Σύννορα, τείχη, σε κανένα ορίζοντα
μήτε τον ήλιο αγνίζανε τα ν' λφη
Η γη τότε το μόχθο και τα δάκρυα
σαν ένα απίστευτο θυμόταν θρόλο
τον πόλεμο σαν μια φοβέρα ανύπαρκτη
Τότε, έλαμπε η ζωή μέσα στα χέρια μας
σαν ένα αστραφερό σπαθί αρχαγγέλου
Τις μέρες κείνες κάτω από το βήμα μας
το θαύμα άνηθε σαν λωτός γαλάζιος
Κάθε βαρύ στοιχείο μεταμορφώθηκε
οι πέτρες και το χώμα σε χρυσάφι
τα σκήματα τα χρώματα σε φως
Τα βότσαλα δεν βάραιναν στα χέρια μας
σαν όγκος αδιαπέραστος στον ήλιο
Σφεντονομένη μέσα στο γαλάζιο
τα μελετούσαμε στο τόξο που 'γραφαν
στο διάφανο ήχο που άφηναν στο χώμα
Στήναμε μάσκες με κυπαρισσόμηλα
και μ' ανοικτές παλάμες τ' αναμέναμε
να πέφτουμε σαν αστρολίθια
Όλα ήταν φλόγες δόνηση, όλα φέγγανε
όλα μια μουσική αναδιναν νότα
σε μιάν επίσημη πομπή παραταγμένα
Όλα ταλαντεύονταν σαν κύματα
Κι η γη κάτω απ' τον ουρανό ταξίδευε
πουλιά, καρπούς, λουλούδια φορτωμένα.

Τα σάνδαλά μας στου βουνού τους πρόποδες
ξεκινούσαμε και στους φτωχούς σπουργίτες
το σάκκο μας αφίναμε με το ψωμί
Σαν σε υιά ανεβαίναμε γυμνόποδες
κι ως τα μέσα φτάναμε τ' ουρανού
Στο δισκοπότηρο της δύσης έλαμπε
ο ήλιος πόρνη όστια που προσφέρονταν
στο μυστικό δειπνο της ανθρωπότητας
Το φως της δημιουργίας κοινωνούσαμε
και στην ουράνια τελετή παίρναμε μέρος
Μ' επίσημη φωνή τότε προσφέραμε
τα λόγια που άλλαζαν σε σώμα το ψωμί
και το αίμα σε κρασί μέσα στις φλέβες μας
Κάθε μας πράξη τελετή υψωνότανε
το γήινο μόχθο που 'χε λυτρωθεί
Χορός το βάδισμα, τραγούδι ο λόγος
ο δειπνος μας μετάληψη Θείκη
Έφερνε ο αγέρας κωδωνοκρουσίες
σε φωτεινά κυκλώματα υψωμένες
Της θάλασσας το μακρυσμένο ρόχθο
ως το στερέωμα ακούσαμε να παφλάζει
Κι όπως το σπόρο κλείνει το λουλούδι
έκλεινε την αιωνιότητα η στιγμή
Σ' όλη τη γη καθώς κι από τα πλάσματα
η κούραση είχε εξαλειφτεί κι ο μόχθος
Τα δάκρυα και ο πόνος ήταν θρόλος
μία ψευτική, ανεκδιήγητη ιστορία
φάντασμα που διαλύθηκε σε φως!
Δράκοντας απ' τον 'Ρωα νικημένος
κι καρφωμένος κάτω απ' το κοντάρι του
τις στερνές φλόγες του έφτυνε στη δύση.

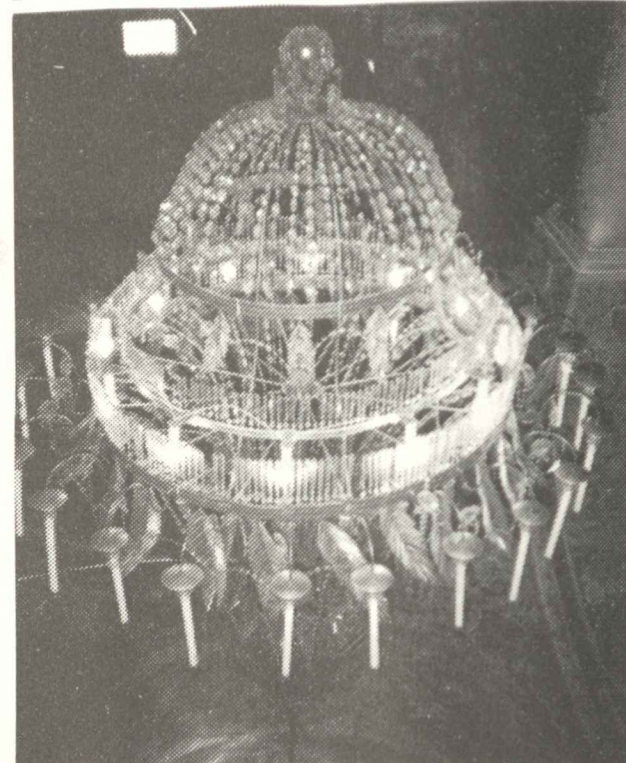
Καινούργια μέσα απ' την καρδιά μας άρχισε
Στα μάτια μας ο κόσμος μια αποκάλυψη
απ' την αρχή για χάρη μας γεννιόταν.
Η θάλασσα από βλέμματα αναρίθμητα
τη λάμψη της ψηλά ακτινοβολούσε
Όλα να θαυμάστούν ονειρευότανσαν
όλα ν' αγαπηθούνε προσδοκούσαν
όλα προσμέναν σε μιάν αποκάλυψη
το μυστικό τους νόημα να μας πούνε
κι όλα ρωτούσαν αν αυτός γεννήθηκε
πιο πιο μακριά το μύνημα θα φέρει
Ζήσαμε την παραμονή ενός θαύματος
στη γη των ουρανίων πέφταν οι ίσκιος
Σε μια αστραπή η αλήθεια μας ετύφλωσε
κι έπειτα απόμνε το κάλυμα της
Από τα μάκρη της αιωνιότητας
κυλούσαν διάνοιες, φωτοβολίδες
Ο κόσμος ένα αστέρι ήταν που χόρευε
Το Θεό σε χίλια πρίσματα αντικρύσαμε
και το τραγούδι απ' την καρδιά μας ξεκινούταν
καθώς μπροστά σ' ακίνητη μια θάλασσα
ένα υψωμένο απ' τη βροχή ποτάμι.

Σε δρόμους ηκερούς σαν από κρύσταλλο
σε μονοπάτια με μύριους αντίλαλους
χορέψαμε κι ακούσαμε όλο θάμβος
μες στη σιωπή μας να σταλάζουν άστρα
Πελώρια να μαδούνε ηλιάνθημα
Και δεν ρωτήσαμε ποτέ που βγάζαν
οι δρόμοι μας, στη θάλασσα ή στους λόφους
Ξέραμε πως απάνω απ' όποιον δρόμο μας
αγρόψαναγαν τα μάτια του Θεού
πως ο ουρανός ήταν το χαμογέλιο Του
Με πρόσωπο αλμυρό από τους ιδρώτες

Συν. στη σελ. 5

Στον τόπο μας με

Το ηλιόγερμα του Σαββάτου

Ο πολυέλαιος του Αγίου Νικολάου Καλαρρυντών

Στις νύφες της πουλιά-
νας ένας κατάκοπος γλε-
ντοκόπος καλοκαιρινός
ήλιος κατηφόριζε ναυαχέ-
λι. Έκρυβε στη θωριά
του μια χαρούμενη διάθε-
ση απ' τη γιορταστική
όψη του χωριού. Τρεις
ημέρες μπροστά απ' το
Δεκαπενταύγουστο και το
καριό θυμίζει αξέχαστες
ευτυχίες του χθες, γεμά-
τες ζωή, δράση, πολιτι-
σμό, χαρά. Καλαρρυτιώτες
απ' τα Γιάννινα, Άρτα,
Πρέβεζα, Φιλιάτες,
Μεσολόγγι, Λάρισα,
Φάρσαλα, Τρίκαλα,
Πάτρα, Θεσσαλονίκη,
Αθήνα, απ' όλη την
Ελλάδα.

Τα μαγαζιά του
Ζάγκλη, του Μπακαγιάν-
νη, του Σακαβίση, του
Μουσαφίρη, του Μπαί-
κούση, του Γκούμα γνώνι-
σαν πρωτόγνωρη πελατεία. Παντού
ζωή κίνηση, χαρά.

Το ηλιόγερμα χρωμάτιζε με ξωτικά
χρώματα και σπάνιες αποχρώσεις τα
πλατάνια του μεσοχωριού, τις γεμάτες
με κόσμο αυλές, τις τριανταφυλλίες
και τους βασίλικους. Ακόμη και τα
νερά στα ταπεινά αυλάκια των δρόμων

είχαν απλώσει το ασήμι τους στο χόδι
του ήλιου. Όλα χάρμα οφθαλμών και
βάλσαμο καρδιάς.

Στην οπική πανδαισία συμμετείχαν
και τα πετούμενα με τη θεσπέσια μου-
σική τους. Χαρούμενη κουβέντα,
πικρά ξέγνοιастα γέλια συμπλήρωναν
τον ζεστό βόμβο στο ηλιόγερμα του
Σαββάτου.

Ο βροχερός Δεκαπενταύγουστος

Τίποτε δεν μένει κρυφό σ' αυτόν
τον κόσμο. Τελευταία ανακάλυψαν
την ομορφιά και την μοναδικότητα
των Καλαρρυντών πολλοί, δικοί μας
και ξένοι. Η κοσμοπλημμύρα φτάνει
σε μεγάλα νούμερα τις γιορτές του
Δεκαπενταύγουστου.

Φέτος ο καιρός είχε τα νάζια του.
Κατακαλόκαιρο Μπάρος, Κακαρδί-
τα, Πρέσος, Αθωνικά (Τζουμέρ-
κα), Πουλιάντα, Άγιοι Απόστολοι,
είχαν συντροφιά τα σύννεφα, τις
βροχές και τις νεροσυρμές.

Το πανηγύρι της Παναγιάς, το
μεγαλύτερο της χρονιάς, που κρα-
τάει τρεις ημέρες άρχισε την παρα-
μονή του Δεκαπενταύγουστου με
καλό καιρό, μεγάλη συμμετοχή,
παραδοσιακή ευπρέπεια και μεγα-
λειο. Τις άλλες ημέρες έγιναν γλέν-
τια παρενθετικά, όταν επέτρεπε ο
βροχερός καιρός.

Παντού στον Αϊ-Νικόλα, στο
εξωκλήσι της Παναγιάς, στις αυλές
των σπιτιών, στα καλντερίμια, στα
μαγαζιά φτερούγιζαν λευκοί οιωνοί
που υποσχόνταν ευτυχισμένους
πανηγυρισμούς σε ντόπιους και
φιλικούς του χωριού μας. Ο αγέρας, η
καλοκαιρινή βροχή, τα νέφη, τα
πουλιά ταξιδεύουν το παράπονο
στις κορυφές της Πίνδου μας. Τα
πετούμενα με το ίσκιό των ανάλα-
φρων φτερών τους γράφουν στις
πεδιάδες της Τσόρας τον καημό
τους. Στο χωριό βρίσκουμε: δροσιά,
χαρά, καλοσύνη, τον εαυτό μας.
Αυτή την αλήθεια γιατί την ξεχνάμε;

Κέντισμα

«Το κέντισμα είναι γλέντισμα
κι η ρόκα είναι σεργιάνι
κι αυτός ο δόλιος αργαλειός
είναι σκλαβιά μεγάλη»

Δημοτικό

Οι Καλαρρυτιώτισσες χρυσο-
χέρες όταν τελειώνουν τη λάτρα
του σπιτιού με τις θυγατέρες
και τις γειτόνισσες το πίνουν
στο πεζούλι της αυλής κάτω απ'
τον ίσκιό της σκαμνιάς και
κεντούν ώρες, ατέλειωτα δειλι-
νά.

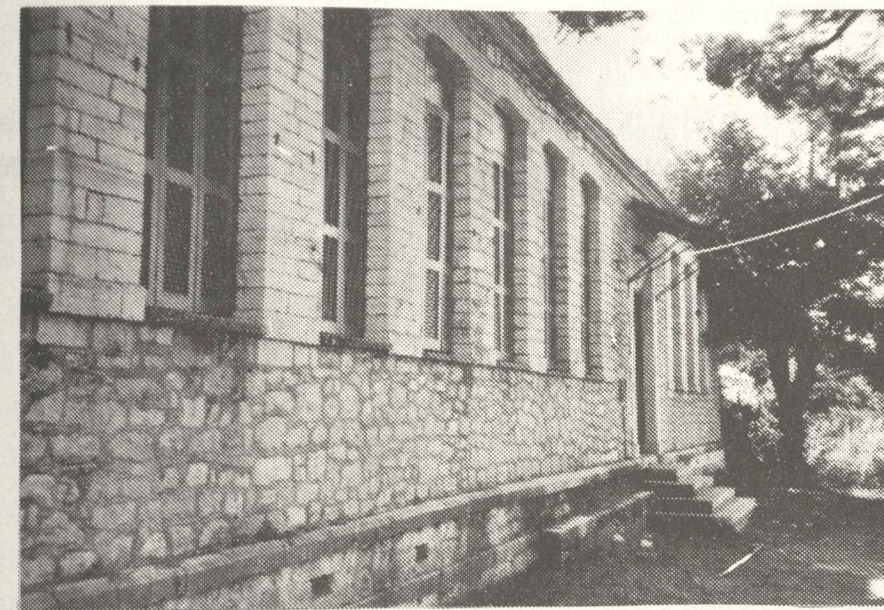
Τ' αγέρι του βουνού δροσίζει
τα πρόσωπα και δίνει φτερά στο
σχέδιο του κεντήματος. Η καρ-
διά φτερώνει. Το καλλιτεργνημένο
στις βελονιές χέρι δεν κεντά,
ανοίγει δρόμους στο όνειρο. Η
νοηματομένη κουβέντα ημερώ-
νει τις έγνοιες και τα βάσανα
της ζωής.

Ένας γελαστός ορεινός ήλιος,
ντροπαλός έφηβος παίζει κρυ-
φτό πίσω απ' τα σύννεφα. Βου-
λιάζει στην αγκαλιά τους και
ξεπροβάλλει ξαναμμένος, χαρού-
μενος φρέσκος και κεφατός.

Αμέριμνοι συζητητές στις
ξερολιθιές αναρρωτιούνται: Που
βρίσκεται η ευτυχία; Η απάντη-
ση έρχεται μόνη της: Μέσα μας,
αρκεί, να τη ζήσουμε!

τους ανθρώπους μας

Με το μπάρμπα Σταύρο

Το κτίριο του Δημοτικού σχολείου Καλαρρυντών που μετατρέπεται σε ξενώνα
και σύμφωνα με τη μελέτη του ΕΟΤ θα μετατραπεί σε εκθεσιακό κέντρο,
εργαστήριο κ.ά.

Πάνω από τη βρύση του Παρά-
τρη σώζεται ένα από τα πολλά αλώ-
να του χωριού, σιωπηρός μάρτυ-
ρας της ιστορικής και πολιτιστικής
πορείας του χωριού μας. Χρόνο με
χρόνο χάνονται αυτά τα μνημεία
του πολιτισμού. Πρέπει να δειχθεί
μα πρακτική μέριμνα να σωθούν.

Στην ξερολιθιά του αλωνιού
ξεκούραζε τ' αποσταμένο κορμί του
ο γεροτοσπάνης Σταύρος.

Εσύ είσαι του Γιώργου το παιδί
που μπήκες στα γράμματα;

Καλά διάλεξες. Άνοιξες τα μάτια
σου και τρως ένα κομμάτι ψωμί.

- Σωστά, μάτρωπα Στάυρο, δόξα
τω Θεώ.

Ο τσοπάνης μλούσε αργά, βρα-

χνά, μυαλωμένα, υποβλητικά.

Ήξερε να σελαγάει το λόγο. Όλα
υπέβαν και έπειθαν. Κατακαμη-
νοι ξωμάχοι πόσες αρετές έχετε!

- Δεν είναι μόνο το ψωμί, είναι
κι αυτό, συνεχίζει, αλλά πως να το
κάνουμε, είναι και η καλημέρα, η
εκτίμηση. Όλα βλέπεις είναι θέμα
αλωνιού. Χωρίς αλώνι δεν λιχνί-
ζεις. Λίγο ψωμί για να μερώσεις την
πείνα σου κάπου θα βρεθεί. Αλλά
στο βάθος η καλημέρα, η καλή καλη-
μέρα κερδίζεται απ' την εντιμότητα,
όποια δουλειά κάνει κανέννας.

- Τώρα σημάδεψες την αλήθεια
ματρωπα Σταύρο. Ποιός να μας την
πει, να την διδάξει.

- Τον διδάχο δεν τον ξέρω, εγώ
την έμαθα απ' τον πατέρα μου.

Τα πρώτα πειτάγματα

Στη σκαμνιά της αυλής μου,
όπως κάθε χρόνο έτσι και
φέτος, είχαν φωλιά τα καρδερνία
(στραγαλιανά). Το χαρούμενο
πράγινε - έλα, τα εύθυμα μοναδικά
τραγουδία τους μου άνοιγαν την
καρδιά. Καμιά αξιόλογη δημιουρ-
γία δεν γίνεται χωρίς τραγούδι,
χωρίς ξεσπάσμα της καρδιάς.

Το κελήδισμα, το τραγούδι των
πουλιών της υπαίθρου είναι άλλο
πράγμα, δημιούργημα ελευθερίας,
ανοιχτού χώρου, φυσικού περι-
βάλλοντος, προσωπικής επιλογής
και καλής διάθεσης.

Τα καρδερνιάκια ήταν χάρμα
στο τσίγμα από τους γονείς τους.
Τί στοργή, τί αφοσίωση, τί θυσία,
Θεέ μου!

Και αυτές οι αθώες υπάρξεις
πως επιζητούσαν την τροφή από

ένστικτο. Ήθελαν να ζήσουν, να
πετάξουν, να χαρούν, να ξευαρω-
σουν με τον καιρό να γεμίσουν τον
τόπο καρδερνία. Ήθελαν κι άλλα
πολλά. Αυτό μαρτυρούσε η δούλη-
ση για τραγούδι και ζωή.

Οι καλοί φτερωτοί φίλοι της
σκαμνιάς με τις ημέρες μεγάλω-
σαν απόκτησαν φτερά και πέτα-
ξαν. Άφησαν άδεια τη φωλιά. Τα
σχίνα, τα δέντρα, η άπλα του
ουρανού καλοδέχτησαν την ομορ-
φιά τους σε κίτρινο, άσπρο, μαύρο
κόκκινο και ανοιχτό καφέ φόρεμα.
Ποιητική η εμφάνιση, αγγελικό το
τραγούδι τους.

Δεν τα χάσαμε τα καρδερνιάκια,
αλλά τα χαίρομαστε πετούμενα σε
σμήνη στον όρθρο της αυλής στη
σκαμνιά.

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

ΠΟΙΗΣΗ

Συν. από τη σελ. 4

με σκονισμένα σάνδαλα επιστρέφαμε
τον παιδιαστικόν ύπνο να γευτούμε
νανουρισμένον στα φτερά του ζέφυρου
Κι ο Ύπνος κατέβαινε στα βλέφαρά μας
ακροπατώντας από αστέρι σε άστρο
στο διάβα του σαν άκνη ξεσηκώνοντας
σμήνη περιστερών τους γαλαξίες
Μας άγγιζε στο μέτωπο η παλάμη του
Τότε, άνοιγε η μεγάλη αυλαία του ονείρου
έναν κατακλυσμό τότε αρχινούσε
από καλάζι πάλλευκου φωτός.

Χαιρετιστήκαμε όπως χαιρετούνται
τα φωτεινά πλάσματα τ' ουρανού
Κανείς μας δεν κρεμάστηκε απ' τον άλλον
με του κορμιού το μολυβένιο βάρος
Αλλά κορέψαμε με πόδια αγέλων
διάφεγγα μέτωπα έχοντας παιδιών
Άπλωναν γύρω οι άνθρωποι τ' ακαθία τους
στη γήινη, σκατεινή περίπτωξή τους
- κόμα φθαρτό με βόγγους ποτισμένο
που αλλοίμονο, αγάπη το ονομάζουν -
Όμως εμείς, γλιστρούσαμε αναμέσο τους
σα να μαστε από αγέρα κατωμένοι
Με τα ηκερά μας γέλια τρικυμίζαμε
αντίλαλους μονοπατιών απόμακρων
Από μακριά μας προσκαλούσε η θάλασσα
είτε αγριεμένη, είτε ήρεμη σαν νυάλινη
Κύματα τιθασσέψαμε κι ανέμους
Στους λόφους ανεβήκαμε ν' αγγίξουμε
το νιόκοπο φεγγάρι με το δάχτυλο
πούλιες να ξεκρεμάσουμε κι αστέρια
Σε μίαν ακτίνα επάνω αιωρηθήκαμε
Δρέψαμε τις ουράνιες ανεμώνες
μέσα στη γύρη της αστροφεγγιάς
Χιλιάδες στο στρώμα ανεμώνες
Κάθε άστρο ήταν και μια ανεμώνη
κάθε άστρο ήταν και μια άνθιση ψηφίδα
στο μέγα ποίημα της δημιουργίας
που είναι γραμμένο απ' την αυγή των κόσμων
κι οι ποιητές σε κάθε νύχτα θαύματος
το συλλαβίζουν, κάθε τέτοια νύχτα
που αρμόδια αντιβουίζουν τ' αλληλούδια.

Και ταξιδεύαμε μ' όλη τη γη
τόσο ελαφριά μες στου γλαυκού τα κύματα
σαν πλοίο νυάλινο, κυνηγημένο
από σύννεφα γρήγορα δελφίνια
Κι απάνω απ' το τετράπημο κατάρτι μας
σκίζαμε μέσα στη γαλάζια ομίχλη
Το γυμνό μέτωπο, τα βλέφαρά μας
απ' την αστροφεγγιά ήταν νοτισμένα
- Πότε άλλοτε ξανάρθαμε; Πότε άλλοτε; -
Γύρω το αιώνιο πάφλαζε γαλάζιο
κι ως κάτω στις κοιλάδες πλημμυρούσε
της νύχτας η αρμονία γλαυκό ποτάμι
Εκεί που είναι όλα αδιάσπαστα ανεβήκαμε
που μέλλον, παρελθόν σμίγουν στο «τώρα»
Ψηλά ως εμάς οι θόρυβοι της πόλης
υψωνόνταν με βουή σαν φαληρωδίας
Γλυκόπικρη στα χείλη είχαμε γεύση
Από ποιές κορυφές, από ποιά βάθη
το κύμα αυτό της μουσικής ανεβήκαμε;
Ακούγαμε βαθιά ένα κλάμα φλάουτου
και προσευχόμαστε χωρίς φωνή
Σε τέλεια συμφωνία τότε οδεύαμε
με τους κρυφούς σκοπούς της Δημιουργίας
και στις καρδιές μας το καθαίο ανάβρυσμα
του Θεού γνωρίζαμε την ομίχλη.
Το θαύμα υπήρχε στο αίμα μας κρυμμένο
σε κάθε μια γωνιά του σώματός μας
καθώς στην αυγουσιτική νυχτιά
«Χτες» δεν υπήρχε, δεν υπήρχε «αύριο»
Όλα έπλεαν σ' ένα Παρόν γαλάζιο.

Χιλιάριζοι δεινόμαστε στο κόμα
τη γη με χίλιες ρίζες τη βυζαίνουμε
μα φορτωμένη σύννεφα και πούλιες
λούζεται η φυλλωσιά μας στο γαλάζιο
κι η γύρη μας ως τ' άστρα ταξιδεύει
Με πρόσωπο διαρκώς ανεστραμένο
το γάλα τ' ουρανού πίνουμε λαίμαργα
Μυριόριζοι δεινόμαστε στην πόλη
χίλια δεινά στην πόλη μας ριζώνουμε
μα μες δραπέτες από χίλιες πόρτες
προς τους γαλαξίους, ανοικτούς ορίζοντες
προς τους φλεγόμενους πάμε ουρανούς
Και φτάνουμε προς στη μεγάλη θάλασσα
τα νέα να ονειρευτούμε ξεκινήματα
την τέλεια των θεών ελευθερία.

Κι ο ήλιος την ύλην άγρια τυραννούσε
την πεμπουσάν της για να λευτερώσει
Πάνω απ' τις αλμυρές κλωσσούσε θάλασσες
και τα βαριά νερά τους ελευθέρωνε
Ψηλότερα απ' τη γη που ασφικτιόσε
ο διάφανος ακνός διαρκώς ανεβήκαμε
Όμοια κι απ' την καρδιά μας υψωνόταν
ρόδινο το σύννεφο της αγάπης.

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗΣ
«ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ»

Όταν αντίκρυζα τον Νικόλα, σχεδόν πάντα μου έδινε την εντύπωση ότι με κάποιον έμοιαζε. Αυτό έτσι αόριστα. Προσπαθούσα να θυμηθώ

αλλά η μνήμη μου δεν με βοηθούσε, έκρυβε τ' όνομα αυτού που του Νικόλα έμοιαζε. Ξάφνου μια μέρα που τον είδα καθισμένο στο πεζούλι, κυρτωμένο με το κεφάλι σκυμμένο, άστραψε στο μυαλό μου τ' όνομα εκείνου που προσπαθούσα να θυμηθώ. Δεν τον είχα δει ποτέ και ούτε ήταν δυνατόν. Εύλογο το ερώτημα: αφού δεν τον είχα δει, πως έμοιαζε του Νικόλα; από την άκομψη σωματική διάπλαση και κυρίως από τα πολύ αδρά χαρακτηριστικά του προσώπου του που σκιστάρισε ή καλύτερα ζωγράφισε με λόγια ο Πλάτων. Περίττο να πω ότι ήταν ο Σωκράτης.

Έτσι λοιπόν αποτυπώθηκε στην μνήμη μου η φυσιογνωμία του. Το πως σε νεαρή ηλικία δεν μπορώ να ξέρω, ξέρω όμως πως ήταν ο Νικόλας όταν το περιοδεύων στρατιωτικό συμβούλιο τον επέλεξε αυτόν και τον Κώστα για την τότε «ανατολική φρουρά» που γι' αυτήν μόνο λεβεντόκορμα παιδιά διάλεγαν.

Μετά την βασική και την ειδική εκπαίδευση, ο Κώστας, λυγερόκορμος και πολύ όμορφος, κατακτά τον βαθμό του λοχία. Μετά δύο χρόνια, στα βουνά της Αλβανίας, στον πόλεμο, προάγεται στον βαθμό του ανθυπολοχαγού και παρασημοφορείται «επ' ανδραγαθία».

Ας γυρίσουμε στον Νικόλα τον οποίο τον βρίσκουμε στην καρδιά της Αθήνας. Σκοπός στον Άγνωστο Στρατιώτη, περιτρυγισμένος από εκατοντάδες περιστέρια και από τουρίστες, κυρίως τουρίστριες που τον πλησίαζαν και περιεργάζονταν την πατροπαράδοτη στολή των Ελλήνων (φουστανέλλα, τσαρούχια κ.λ.π.) αλλά και την λεβεντιά του. Οι κινήσεις ήταν αυστηρά κανονισμένες. Βήμα με χρόνο ζωηρό για ξεμούδιασμα και κατόπιν σε στάση προσοχής στην σκοπιά. Τότε καμιά κίνηση, ούτε ανοιγοκλείσιμο των βλεφάρων τους έλεγε ο εκπαιδευτής για να δώσει έμφαση.

Ο Νικόλας ήταν πειθαρχικός. Ακόμη και το ανοιγοκλείσιμο των βλεφάρων το είχε βάσει σε κάποια τάξη ας πούμε. Έτσι, όχι για το χατήρι του εκπαιδευτή,

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΠΕΝΤΟΔΟΛΛΑΡΟ

Γράφει ο Αποστόλης Ζώγκος

αλλά για δικό του λόγο. Και εξηγούμαι: όταν μπροστά του ερχόταν μερικές τρελοτουρίστριες «σιτεμένες» με πολύ θράσος, που κοιτούσαν μέχρι και κάτω από την φουστανέλλα για να δουν αν έχει βρακί, άλλες με λάγνο χυδαίο βλέμμα, τότε αυτός έκλεινε τα βλέφαρα κάπως παρατεταμένα και περισσότερο αν επιτρεπόταν με απωθητική διάθεση. Σε άλλες περιπτώσεις όμως όταν μπροστά του καθόταν κοπέλες στην ηλικία του ή και μικρότερες που τον κοιτούσαν με θαυμασμό και συνήθως ήταν όμορφες

Ανηφορίζοντας προς το σχολείο στους Καλαρρύτες.

και μερικές πάρα πολύ όμορφες, τότε τα βλέφαρά του ήταν και πάρα ήταν ανοιχτά ανταποδίδοντας τον θαυμασμό.

Μια μέρα στήθηκε μπροστά του μια τρελοαμερικάνη με τη φωτογραφική μηχανή από τον λαιμό κρεμασμένη με ένα έκφυλο βλέμμα και πρόσωπο γεμάτο πέννα και του είπε: μπδί, εντώ εντώ... και έδειχνε τον φακό θέλοντας να αιχμαλωτίσει την ματιά του και να την κοιτάει. Ο Νικόλας έκλεισε τα μάτια του ως συνήθως. Πάλι αυτή: Εντώ - Εντώ!! έδειχνε σα να διέταζε και κουνιότανε νευρικά. Ο Νικόλας για μια στιγμή ξαφνιάστηκε όταν κάτι μεταλλικό έπεσε στο δάπεδο. Τώρα τα βλέφαρά του άνοιξαν και κατεύθυνε την ματιά του στο αντικεί-

μενο που είχε πέσει. Αυτή από την ταραχή της δεν το άκουσε. Τώρα ο Νικόλας κοίταξε τον φακό, άκουσε το κλικ 2-3 φορές ώπου αυτή

απομακρύνθηκε τελικά ικανοποιημένη. Κοιτώντας τώρα είδε ότι ήταν ένα κέρμα κίτρινο λίγα μέτρα μακριά του. Σε λίγο θα έκανε το καθορισμένο βάδην. Αφού πήγε και γύρισε προς την σκοπιά που το εντόπισε και στην δεύτερη φορά κανόνισε το βήμα του να το σπρώξει με το τσαρούχι του προς την σκοπιά μήπως και κατόρθωσε να το πάρει, που ήταν μάλλον αδύνατο μπρος τα μάτια εκατοντάδων ανθρώπων. Αλλά από μηχανής θεός έπιασε μια μπόρα απ' αυτές που πιάνει

ξαφνικά στην Αθήνα και ο κόσμος εξαφανίστηκε ψάχνοντας κάπου να προστατευθεί από την μπόρα. Η πλατεία ερήμωσε. Αυτός είχε μπει στην σκοπιά του για να μην βραχεί και με μια κίνηση που κράτησε μόλις 2 δευτερόλεπτα έσκυψε και πήρε το νόμισμα. Το έβαλε μέσα στο τσαρούχι του γιατί δεν είχε τσέπες. Όταν τους αντικατέστησαν στο φυλάκιο, τον ρώτησε ο απέναντί του σκοπός για το σκύψιμο. Του είπε ότι ήταν ένα εικοσάρικο «θα πάρουμε τσιγάρα μ' αυτό». Την επόμενη που είχε έξοδο πήγε στον Πρεμούρα που ήταν χρηματιστής. Εκεί ήταν και ο πατριώτης του Κώστας Βούλγαρης. Τους έδειξε το νόμισμα. Του είπαν ότι ήταν πεντοδόλλαρο χρυσό που δεν κυκλοφορεί πια από το 1929 με την αμερικάνικη οικονομική κρίση και που είχε πολύ μεγαλύτερη αξία από το αντίστοιχο χάρτινο. Δεν το εξαργύρωσε μολονότι τα χρήματά του ήταν από λίγα έως καθόλου. Το κράτησε για να το χαρίσει στην καλή του κάποτε.

Χθες στο πανηγύρι της Αγ. Παρασκευής μπήκανε στο χορό καμιά δεκαπενταριά γέροι, πρώτος ο Νικόλας. Παρήγγειλε το τραγούδι «Να 'ταν τα νιάτα δύο φορές, τα γηρατειά καμιά». Έκανε καμιά δεκαριά βήματα και κατόπιν πήγε στην ουρά. Το ίδιο έκαναν και οι υπόλοιποι μεταξύ αυτών και εγώ. Κάποιος είπε: «Γεράσαμε βρε Νικόλα». «Όχι ωρέ, απλώς ωριμάσαμε. Το ότι χορεύουμε πάλι καλά. Του χρόνου θα ξαναχορέψουμε».

ΑΠ. ΖΩΓΚΟΣ

Οι «Καλαρρύτες» στη Νορβηγία

Ο Χορευτικός & Λαογραφικός Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» είχε και εφέτος ακόμη μία Διεθνή επιτυχία. Εκπροσώπησε κατά τον καλύτερο τρόπο την χώρα μας στο διεθνές Φεστιβάλ του Forde της Νορβηγίας. Τα παιδιά του

σε παγκόσμια κλίμακα.

Κατάφεραν να μεταφέρουν την θέρμη και την ζωηρότητα της Μεσογείου στην απομακρυσμένη αλλά πανέμορφη Νορβηγία και να κερδίσουν τον θαυμασμό, την αγάπη και την φιλία

Ο Χορευτικός και Λαογραφικός Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» εκπροσώπησε επάξια την χώρα μας τον Ιούλιο στο Διεθνές Φεστιβάλ του FORDE της Νορβηγίας. Στα παιδιά του Ομίλου δόθηκε η δυνατότητα να περιηγηθούν αξιοθέατα της Σουηδίας, Δανίας, Γερμανίας και Ιταλίας.

ομίλου συνοδευόμενα από τον πρόεδρο κ. Γ. Δογορίτη και άλλα μέλη του Δ.Σ. απέδειξαν για ακόμη μία φορά ότι επάξια κατέχουν μία από τις πρώτες θέσεις στα παραδοσιακά συγκροτήματα όχι μόνο της Ευρώπης αλλά και

των καλωσυνάτων και υπέροχων αγνών απογόνων των Βίκινγκς.

Στον όμιλο δόθηκε ακόμη η δυνατότητα να περιηγηθεί αξιοθέατα της Σουηδίας, Δανίας, Γερμανίας και Ιταλίας.

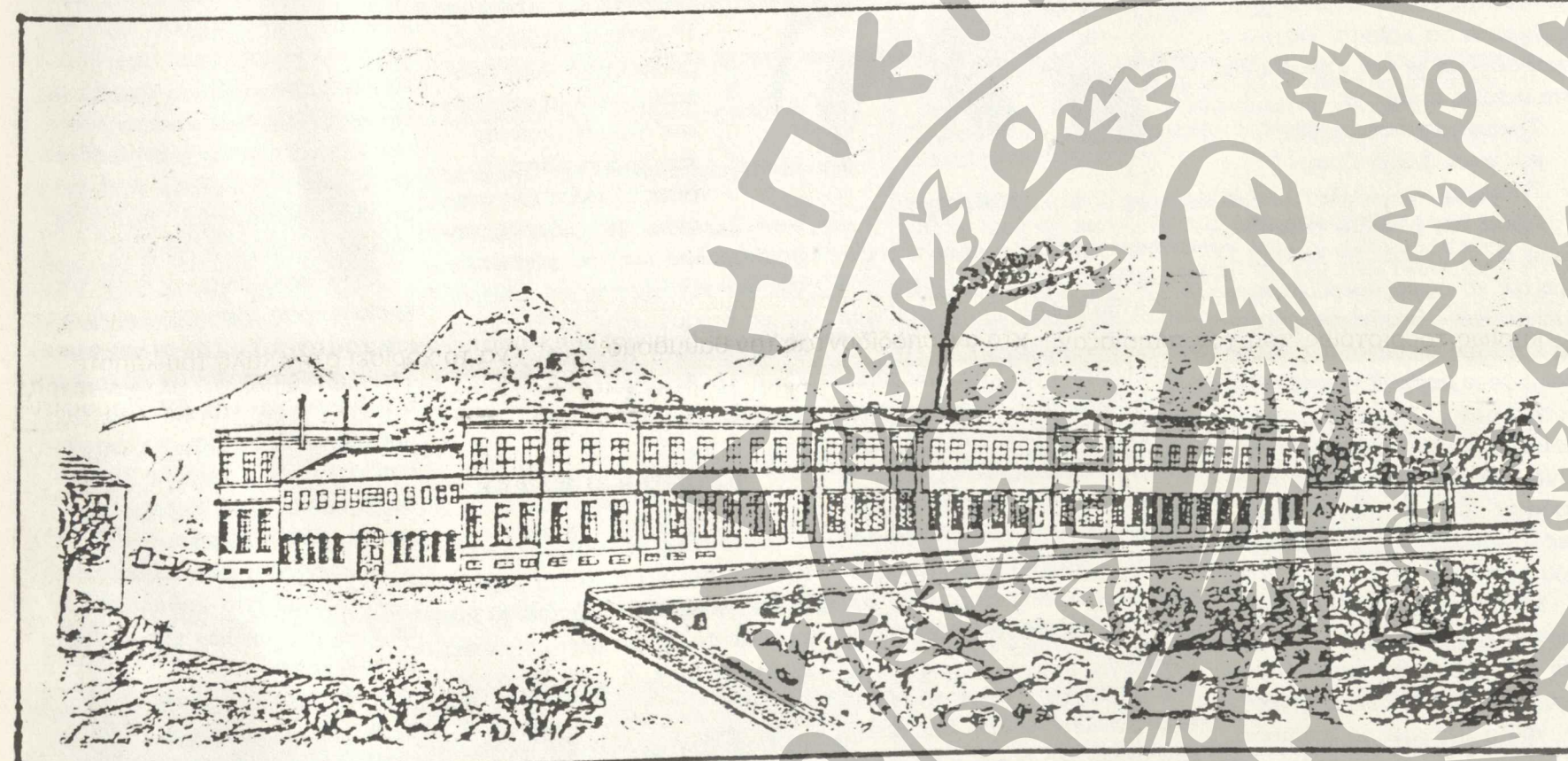
ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
(τ. Λυκειάρχης)

Συν. από τη σελ. 1

Ανάμεσα στις λεβεντιές του χωριού μας ξεχώρισαν η Ειρήνη και η αδελφή της Μαίρη. Το πρόσωπό τους δεν κηλιδώνει καμιά σκιά έγνοιας, κούρασης, αλλά ένα φως, ένας ήλιος μοναδικής ευφροσύνης και ευτυχίας. Ακολουθούν το χορό ώρα. Ήρθε και η σειρά τους να χορέψουν. Ειδική η περίπτωση. Η Μαίρη σέρνει το χορό στη σειρά των ανδρών. Η Ειρήνη στον κύκλο των γυναικών. Άρχισαν οι οργανοπαίχτες και ο αγέρας της ψυχής έδωσε κίνηση, ζωή και χάρη στον διαχρονικό ρυθμό. Τότε η ζωή έλαμψε κοντά μας μέσα στα χέρια μας. Δικαιολογημένα θαυμάσαμε, χαρήκαμε, καμαρώσαμε, δακρύσαμε. Τα σχήματα του χορού έγιναν ήλιος, φως, πούλια της αυγής, νόημα ζωής. Ο ήχος του τραγουδιού λαγαρός, διάφανος δόνησε τις πιο μύχιες χορδές της καρδιάς μας. Χορός το θέαμα και το άκουσμα, ανόθευτο τραγούδι ο καημός, μοσχοβολισμένο ορεινό τραγούδι η ψυχή. Στα μάτια μας ο κόσμος μια αποκάλυψη ομορφιάς, λεβεντιάς και αλήθειας που «φει» αγνοούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΔΟΥΡΟΥΤΗ-ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Μεταξουργείο. Αθήνα 1850

Από το επόμενο φύλλο μας θα αναδημοσιεύσουμε - από το «ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ» (ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ-Αθήνα 1995) - ιστορική μελέτη που αφορά την οικογένεια Δουρούτη η οποία ορμώμενη από τους Καλαρρύτες, κατέκτησε την Αγκώνα της Ιταλίας, μετά τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της Ευρώπης και τέλος στην πρωτεύουσα του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους την Αθήνα. Δημιούργησε το τεράστιο για την εποχή του εργοστάσιο μεταξουργίας, στην ομώνυμη (Μεταξουργείο, σήμερα) θέση της πρωτεύουσας. (Σ.Σ. Ευχαριστούμε τον συγγραφέα μας κ. Απ. Βογιάρου, ο οποίος μας έστειλε το σχετικό τεύχος του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών).

Η ΚΡΑΝΙΑ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Κ. ΤΣΙΤΣΑ

Αυτόφυτο άγριο, δασικό δενδρύλλιο η κρανιά ευδοκίμει στη ζώνη των φυλλοβόλων πλατυφύλλων, σε υψόμετρο 400 με 800 μ. Σπάνια σχηματίζει αμιγείς συστάδες. Ζει, συνήθως, συντροφικότητα με τα γαύρα, τις οστρινές τα φράδα, τα σφεντάμια, τις καστιανές.

Η σιλουέτα της, ύψους 2-6 μέτρα, κατατάσσεται μεταξύ θάμνων και δενδρυλλίου. Δεν λείπει από τους ζωντανούς φράκτες των αγροτικών κτημάτων, των κήπων και των αμπελιών, που πλαισιώνουν τους αγροτικούς δρόμους της ελληνικής εξοχής, τα μονοπάτια. Τα φύλλα της στην κάτω επιφάνεια, έχουν ένα κνούδι πριονωτό. Όταν τρίψι κανείς στη κούφια ένα μάστο φύλλον κρανιάς, οι παλάμες του δίκως να το νοιώσει - γεμίζουν μικρά λεπτότατα βελονάκια. Όταν καϊδέψετε τότε τα τρυφερά μάγουλα ανύποπτης κοπελιάς, θα ουρλιάζει από τους νυγμούς. Τα μάγουλα γίνονται κατακόκκινα. Τέτοια αστεία κάνανε τακτικά τα μικρά χωριόπαιδα στα κορίτσια της πόλης που παραθέριζαν στα χωριά μας. Ήταν από τα πιο...πικάντικα ξαφνίσματα.

Τα όμορφα πρασινωπά λουλούδια της κρανιάς βγαίνουν την άνοιξη πριν από τα φύλλα της σαν της κουτσουπιές και της αμυγδαλιάς.

Οι κόκκινοι στυφοί καρποί της, τα κράνια, ήσαν τα παλιά τα χρόνια η αμброσία των φτωχών ανθρώπων του χωριού, των βοσκών και των στρατοκόπων, μαζί με τα βατόμουρα και τα γκόρτα. Ωριμάζουν τις αρχές Αυγούστου. Τόσο συνηθισμένη αμброσία τα κράνια, ώστε να τιμηθούν και με την...φιλολογία στα παιδικά ανιγμένα:

Τινάζω τη ματσούκα μου
και κοκκινίζει ο τόπος
(Τί είναι;)

Λόγω της μεγάλης στιφάδας τους θεωρούνται τα κράνια - μαζί με τα άγρια σούρβα και τα τσάπουρα - δραστήριο φάρμακο κατά της ευκοιλίας. Όταν ωριμάσουν καλά τα κράνια, είναι νοστιμότητα. Μερικές μάλιστα ποικιλίες, οι μσοκοκρανίες, δίνουν αρωματικώτατους καρπούς με τους οποίους οι γυναίκες του χωριού παρασκεύαζαν νοστιμότητα γλυκό πελέ.

Στα παλιά χρόνια κάθε Πρωταυγουστιά, πρωί- πρωί, οι χωρικοί μας έπρεπε να φάνε υψιτικοί, λίγα κράνια. Αυτό γινόταν σ' άλλα μέρη με το καρπούζι. Έτσι μολιάζονταν προληπτικά και προφυλάσσονταν - όπως πίστευαν - από την παλιά μάστιγα της ελονοσίας, τις θερμές.

Στα πολύ παλιότερα χρόνια τα κράνια πρέπει να είχαν μαγι-

κές ιδιότητες, αν πιστέψουμε στον Όμηρο που βεβαιώνει ότι η φοβερή Κίρκη παρέθεσε στον Οδυσσέα και την παρέα του, για τροφή, «καρπών κρανείας και άκυλλον βάλανον», κράνια δηλαδή και πουρνάρια βαλάντια.

Το ξύλο της κρανιάς είναι σκληρότατο και αντοχής σε θάνατο. Τα γερότερα γκλιτσόξυλα των ισοπάνων γίνονται από νεαρούς βλαστούς κρανιάς. Κρανιές βέργες χρησιμοποιήσε ο δάσκαλός μου, που λεγόταν και Κρανιάς Λάμπρος, για την εκμάθηση της αλφαβήτου. Και αν κρίνω από την ποιότητα του εκπαιδευτικού του έργου - έργο που έφερε τη λαμπρότητα και τη

ρια

Την ημέρα δηλαδή κεντάει τα πισινά των ζώων (βοδιών, γαϊδάρων κλπ.) και το βράδυ, στην τροφή, «καρπών κρανείας και άκυλλον βάλανον», κράνια δηλαδή και πουρνάρια βαλάντια.

Στην ίδια δασική ζώνη και στο ίδιο φυτικό γένος της Κρανιάς ζει η πρωτοξαδέλφη της, η βουζοκρανιά. Η βοτανική την ονομάζει Κρανείαν την αιματώδη (Cornus sanguinea), ενώ τη γνωστή μας κρανιά: αρσενική (Cornus mas). Η βουζοκρανιά ή αγριοκρανιά δεν κάνει φαγάσιμους καρπούς. Ονομάστηκε έτσι, γιατί τα λουλούδια της - ταξιανθία σκιαδοειδής όπως τα λένε οι ειδικοί - μοιάζουν πολύ με τα λουλούδια του βουζιού, ενός ποώδους υψηλού επιτίσιου φυτού (ύψους ενός μέτρου περίπου), άγνωστου στους πολλούς.

ΦΡΟΣΥΛΙΑ

Το βούζι είναι πρωτοξαδέλφη της γνωστής Ακταίας ή Φροσυλιάς. Η φροσυλιά (ελαφρο-φυλιά) έχει την παχύτερη, απ' όλα τα δασικά φυτά, εντερικών (ψίχα). Γνωστή η λεπτομέρεια αυτή από την παλιά φυσική (ηλεκτρισμός): «Εάν λάβωμεν σφαιρίδιον εξ εντερικών ακταίας...». Τ' άνθη της φροσυλιάς μοιάζουν με τους βουζιού - επομένως και της βουζοκρανιάς - χρησιμοποιούνται, όπως τ' άνθη του τσαγιού, της φιθύρας, του φασκόμηλου και του χαμομηλιού, για την παρασκευή αφεψήματος θερμαντικού, τα λεγόμενα φροσυλάντια. Sambucus nigra είναι το βοτανικό όνομα της φροσυλιάς και του βουζιού.

KININO KAI KAFES

Στην ίδια φυτική τάξη των Ερυθροδανθών, στην οποία ανήκει η φροσυλιά, ανήκουν και μερικά πολύτιμα φυτά, ξενικά δυστυχώς, η Κιγκόνα και η Κοφέα.

Η πρώτη, η Κιγκόνα, περιλαμβάνει 37 είδη δένδρων της Νοτ. Αμερικής. Η φλούδα τους αποτελεί τη φαρμακευτική κίνα, απ' την οποία παράγεται το κινίν. Ήταν γνωστή η αντιπυρετική ιδιότητά της στους ιθαγενείς πριν ακόμα ανακαλυφθεί ο Νέος

Κόσμος. Στην Ευρώπη έγινε γνωστή στα μέσα του 18ου αιώνα από τη σύζυγο του τότε αντιβασιλέα της Περουβίας Chinchon, προς τιμήν της οποίας ο Λινναίος της έδωσε το όνομα Κιγκόνα.

Η Κοφέα καλλιεργείται σε πολλές τροπικές χώρες (Αραβία, Ιάβα, Σουμάτρα, Κούβα, Βραζιλία) για τον καρπό της, το γνωστό καφέ.

Η κοφέα αναπτύσσεται σε μορφή θαμνώδη και μικρά δενδρύλλια. Τα φύλλα τους μοιάζουν με της δάφνης - βανίλιας. Αρχική της πατρίδα είναι η Αβυσσινία απόπου μεταφέρθηκε για καλλιέργεια στη Βραζιλία και σ' άλλες χώρες. Η ανάκλυση της διαγεφυρτικής ιδιότητος των σπόρων της κοφέας οφείλεται σε κάτι τοσπάνων των δασών της Αβυσσινίας. Είχαν παρατηρήσει πως οι κατσίκες που έβοσκαν στα χαμώδη αυτά έδειχναν μιά παράξενη ζωηρότητα και χοροπηδούσαν σαν τρελλές. Εγιναν περιέργοι και δοκίμασαν βρασμένους σπόρους αυτών των θάμνων - λόγια δηλαδή καφέ και τους ονόμασαν κάκουα, δηλαδή διεγερτικό. Από τους πρώτους που τους χρησιμοποίησαν ήταν ένας ηγούμενος μοναστηριού της περιοχής, που ήθελε να κρατάει άγρυπνους τους μοναχούς στις νυκτερινές ακολουθίες. Ο κυμός του καφέ έκανε διάνες. Τον 16ο αιώνα μεταφέρθηκε για πρώτη φορά στην Τουρκία ο καφές - γι' αυτό και ονομάστηκε «τουρκικός» ο παραδοσιακός ερατεινός - κι αργότερα στην Ευρώπη. Το πρώτο καφεείο του τόπου μας μετά την απελευθέρωση, ήταν το «πράσινο κλαρί» στην Ιερά Οδό. Αργότερα το 1840, άνοιξε η Ωραία Ελλάς» στη διασταύρωση των αθηναϊκών δρόμων Αιόλου και Ερμού που αφίκε εποχή για πολλά χρόνια σαν πολιτικό κέντρο της παλαιάς Αθήνας.

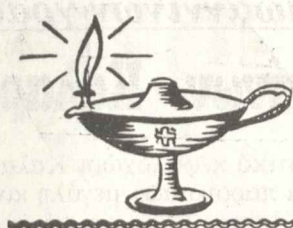
Όσο γερό είναι το ξύλο της κρανιάς τόσο εύθραυστα είναι τα κουκούτσια των καρπών της. Όταν οι μικροί των καρπών αλλάζουν τα χαλαρότητα της πρώτης οδοντοφυΐας, τα πετούν στη στέγη των σπιτιών επαναλαμβάνοντας τρεις φορές:

Όσο γερό είναι το ξύλο της κρανιάς τόσο εύθραυστα είναι τα κουκούτσια των καρπών της. Όταν οι μικροί των καρπών αλλάζουν τα χαλαρότητα της πρώτης οδοντοφυΐας, τα πετούν στη στέγη των σπιτιών επαναλαμβάνοντας τρεις φορές:

Να κρανοκόκκαλο
και δόμ(δος μου) σιδερένιο
Αλλά και στα καθαρογλωσσήματα των μικρών μνημονεύεται η Κρανιά:
Λούρα κρανόλουρα
κι από κρανιά λούρα

Λούρα σημαίνει βέργα. Δοκίμαστε και σεις να το επαναλάβετε τρεις φορές στα γρήγορα, όπως κάνουν τα χωριάτοπουλα, δίκως να τη κάνουν... μούσκεμα.

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Κ. ΤΣΙΤΣΑ

ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούργια φτερά για το Σύνδεσμά μας και την εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

- Εκατό χιλιάδες (100.000) δρχ. η κ. Μαρία κήρα Γεωργ. Ζαρίμπα και τα παιδιά της Αθανάσιος και Κων/νος, που διαμένουν στα Γιάννενα, στη μνήμη του συζύγου και πατέρα των παιδιών της καθώς και στη μνήμη των πεθερικών της Αθανασίου και Θεοδόρας.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο φίλος μας γιατρός κ. Ξενοφών Βούρδας που διαμένει στα Γιάννενα.
- Χίλιες (1.000) δρχ. η συγχωριανή μας κ. Λουκία Κουντουριώτη που διαμένει στη Θεσ/νίκη.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Κ.Ν.

- Δέκα πέντε χιλιάδες (15.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Βούλα Μπαζάκη που διαμένει στη Λάρισα.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Λίλη Μπίτα που διαμένει στη Φιλαδέλφεια Αμερικής.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Όλγα Σκαργιώτη που διαμένει στην Αθήνα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Καλλιόπη Στούμπη που διαμένει στην Αθήνα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Σπύρος Μπαζάκης που διαμένει στη Λάρισα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Δημήτρης Χούσαντης (σύζυγος Μαρίας Π. Θεοκάρη) που διαμένει στη Δράμα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Απόστολος Βογιάρης που διαμένει στην Αθήνα, στη μνήμη της θείας του Όλγας Μπισδάκη.
- Τρεις χιλιάδες (3.000) δρχ. η συγχωριανή μας κ. Λουκία Κουντουριώτη που διαμένει στη Θεσ/νίκη.
- Τρεις χιλιάδες (3.000) δρχ. η συγχωριανή μας κ. Βασιλική Πορίχη που διαμένει στη Λήμνο.
- Τρεις χιλιάδες (3.000) δρχ. η συγχωριανή μας κ. Ελένη Αρλέτου που διαμένει στη Θεσ/νίκη.
- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. η συγχωριανή μας κ. Μαριγούλα Κουτσονίκα που διαμένει στο Μεσολόγγι.
- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Χριστόφορος Σίδμος που διαμένει στο Μεσολόγγι.
- Τρεις χιλιάδες (3.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Χρήστος Μόκας που διαμένει στην Θεσ/νίκη.
- Τρεις χιλιάδες (3.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Κων/νος Ρούκης που διαμένει στο Μαχαίρα Επιομέρου.
- Τρεις χιλιάδες (3.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Ιωάννης Ρούκης που διαμένει στο Μαχαίρα Επιομέρου.
- Δύο χιλιάδες (2.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Γεώργιος Βασταρούκας που διαμένει στην Αρτα.
- Δύο χιλιάδες (2.000) δρχ. ο συμπατριώτης μας Δημήτρης Κακούρης που διαμένει στην Ηγουμενίτσα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

- Πέντε χιλιάδες (5.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Απόστολος Βογιάρης που διαμένει στην Αθήνα, στη μνήμη της θείας του Όλγας Μπισδάκη.
- Δύο χιλιάδες (2.000) δρχ. ο συγχωριανός μας κ. Κων/νος Ρούκης που διαμένει στο Μαχαίρα Επιομέρου.

Τα «Κ.Ν» και ο Σύνδεσμός μας ευχαριστούν θερμά όλους.

ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗ Δ.Σ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πατριωτικού Σύνδεσμου Καλαρρύτων «Η ΠΙΝΔΟΣ» μετά την ανασύνθεσή του έχει ως εξής:
Πρόεδρος: Κων/νος Μπαρμπούτης
Αντιπρόεδρος: Βασίλειος Αρλέτος
Γ. Γραμματέας: Σπύρος Μουσαφίρης
Ταμίας: Γεώργιος Μπαρμπούτης
Κοσμητορας: Μαρτιάνα Παπαγιάννη
Μέλη: Ερασμία Μπελεθέντη, Ελένη Γ. Φασούλα

Η ΥΠΟΣΧΕΣΗ

Για τη γιαγιά μου Αγγελική Μπίτα από τις Καλαρρύτες

«Τα μούλάρια έρχονται αιναι...
Τα μούλάρια έρχονται αιναι...»

Στην κορφή του βουνού
με τα χέρια γύρω απ' το στόμα
ο γέρο-βιγλάτορας καλεί
ο αγέρας συμφωνεί
τα δέντρα τινάζουν τη φωνή
την ακονίζουν οι λόφοι
ταξιδεύει πάνω απ' τα σπίνια
«Τα μούλάρια έρχονται αιναι...»
έρχονται... νται...
Οι ξομάχοι πετούν τις αξίνες
τρέχουν στην πλατεία
ν' αγκαλιάσουν τους ταξιδιώτες
που φέρουν τροφή, δώρα, νέα
τη σκόνη ξέννης γης.

Η γιαγιά Αγγελική
ξυπνά από τη νύκτα της
κίτρινα δάχτυλα
ψηλαφίζουν τη μέρα
ο λαμός της κροτάζει σαν κατεδάφιση
ορθώνεται, τρεκλίζει, πέφτει
τα μούλάρια φτάνουν
και για πρώτη φορά
σε είκοσι χρόνια
δε θα 'ναι εκεί
να φιλήσει το γιο της
καθώς θα ξεπεθύνει
γελώντας, κάτω απ' το φαρδύ μουστάκι
με τις γυαλιστερές του μπότες
και διάπλατη αγκαλιά.
Κάνει ένα βήμα
στηρίζοντας στο γερό ραβδί
ο νιος μέσα από την κορινθιασμένη
φωτογραφία του τοίχου
γυαλιστερό μαλλί
χνούδι στο χέλι
ανοίγει την πόρτα.

Οι γίδες παρακολουθούν
την ετοιμοθάνατη αετίνα
να τριγυρίζει το γαριμένο.
Τα μούλάρια φορτώνονται
για το ταξίδι κάτω
στο βουνό.
Η πλατεία σκοτεινιάζει
αδειανή και κρύα
σα μιαν υπόσχεση
που ποτέ δεν κρατήθηκε.

Λίλη Μπίτα Ζόλλερ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

• Το Σάββατο 26 Αυγούστου 1995 στον Γ. Ν. Αγ. Αναργύρων Βέροιας έγιναν οι γάμοι του φίλου διαγνώστου Καλαρρύτη Χάρη Μάχη με την αγαπημένη του Σωτηρία Αν. Παπαδοπούλου. Στο καινούργιο ζευγάρι ευχόμαστε χαρά, ευτυχία και προκοπή.

• Την Κυριακή το απόγευμα της 28-9-95 στον ιερό ναό της Αγίας Μαρίας Ιωαννίνων, η Καλαρρυτιώτισσα Αθηνά Κ. Κωστήκη ενώθηκε ενώπιον Θεού και ανθρώπων με τα «δεμά» του γάμου με τον εκλεκτό της Ηλία Δ. Γιωτή. Στο νεαρό ζευγάρι ευχόμαστε ρόδινη και καρποφόρα ζωή.

ΠΕΝΘΟΣ

ΕΦΥΓΕ Η ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΙΑ

Στις 10 Ιουλίου αποχαιρέτησε για πάντα τα εγκόσμια η σεβάσμιμη αρχόντισσα ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΙΑ (Οικονομίδου). Αφίκε πάλι της ένα μεγάλο συγγενικό έργο. Από το 1928 που άρχισε να γράφει μέχρι το θάνατό της εξέδωσε περίπου 40 βιβλία κυρίως ποιητικές συλλογές αλλά και κριτικές, διηγήματα, μελέτες και θεατρικά. Έδωσε πληθώρα τιμητικών διακρίσεων για το μεστό και πλούσιο 65χρονο πνευματικό της έργο με εξέχοντα τον τίτλο «Αρχόντισσα του Οικουμενικού Θρόνου» από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Πέρα από καταξίωμένη μεγάλη κυρία των γραμμάτων ήταν και φλογερή πατριώτισσα και συγκεκριμένα Ηπειρώτισσα. Τιμούσε και στήριζε κάθε φιλότιμη προσπάθεια πνευματική, πολιτιστική, πατριωτική.

Τα «Κ.Ν.» είχαν την μεγάλη τύχη και τιμή να στηρίξουν από τη Μεγάλη μάνα Ηπειρώτισσα ποιήτρια και ηθικά με τα ζεστά της λόγια, και οικονομικά με τον ανελλιπή οβολό της αλλά προπαντός πνευματικά με τα ποιήματά της που έγραφε για τους Καλαρρύτες και την εφημερίδα μας.

Σε ένδειξη ευγνωμοσύνης και αγάπης στο ελαφρύ χρώμα της νύφης του Θεματικού που την σκέπασε καταθέτουμε ένα ματσάκι αγριολούλουδα της Πίνδου.

Θέσεις & αντιθέσεις

Από τον Βαγγέλη Σωτ. Μπακαγιάννη

ΟΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Τώρα που όλα τελείωσαν και η Αναπτυξιακή Εταιρεία των Καλαρρυτών είναι πραγματικότητα επιβεβαιωμένη μάλιστα και με δημοσίευση στην εφημερίδα της κυβέρνησης, ας μου επιτραπεί να επαναλάβω την πρόταση που έκανα στην τελευταία Γενική Συνέλευση του Συλλόγου των Καλαρρυτιωτών της Αθήνας. Τότε θεωρήθηκε πρόωρη και δεν υιοθετήθηκε, τώρα όμως πιστεύω πως ήρθε η ώρα:

- Για να κηρυχθούν από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τις Γενικές Συνελεύσεις όλων των συλλόγων των Καλαρρυτών, οι οικογένειες Κωσταδήμα και Φασούλα μεγάλοι ευεργέτες για την παραχώρηση των κτιρίων.

- Να ευχαριστήσουμε όλους όσους αγωνίστηκαν για την πραγμάτωση της ωραίας αυτής ιδέας.

Μου έχει δοθεί και άλλη φορά η ευκαιρία να τονίσω πως, όταν ο πρόεδρος του συλλόγου Καλαρρυτιωτών της Αθήνας Σπύρος Πέτρου Φασούλας είχε την ιδέα για τον «φορέα» την ίδρυση της αναπτυξιακής εταιρείας και την ένταξη των Καλαρρυτών στα προγράμματα του Ε.Ο.Τ., εδήλωσα ότι θα βοηθήσω αλλά δεν πίστευα ότι θα ευοδωθούν αυτοί οι στόχοι. Κι αυτό όχι γιατί είμαι από τη φύση μου δύσπιστος και απαισιόδοξος, τουναντίον, αλλά γιατί από την πείρα που απόκτησα από την ενασχόλησή μου με τέτοια θέματα, ήξερα πόσο δύσκολο είναι να καθήσουν σ' ένα τραπέζι 5 πολυμελή συμβούλια, να καταφέρουν να συσχεφτούν, να συμφωνήσουν και να συναποφασίσουν ώστε να ιδρυθεί τελικά μια αναπτυξιακή εταιρεία και μάλιστα με πολύπλοκο ιδιοκτησιακό. Δυσκολότερο όμως ήταν να καταφέρεις τον Ε.Ο.Τ. όχι μόνο ν' ασχοληθεί μαζί σου αλλά να σε ξεχωρίσει από τον κατάλογο των εκατοντάδων αιτούντων, να σε προτιμήσει, να σου συντάξει μελέτες και να σ' εντάξει στα προγράμματά του τα οποία και θα χρηματοδοτηθούν.

Όλα αυτά τα καταφέραμε με μεγάλους κόπους οι Καλαρρυτιώτες και μάλιστα χωρίς «έξωθεν» βοήθεια γιατί είμαστε παρά τα ελαττώματά μας, πρέπει να το πιστέψουμε δυνατοί. Πετύχαμε κάτι μεγάλο. Βάλαμε τα θεμέλια ανάπτυξης των Καλαρρυτών. Βέβαια απομένουν πολλά ακόμα να γίνουν και ο δρόμος είναι ανηφορικός.

Ας σταθούμε όμως μια στιγμή για μια ανάσα και ας ανταμείψουμε και ευχαριστήσουμε όπως πρέπει αυτούς που δώρησαν στους Καλαρρυτές, γιατί η ευεργεσία είναι ιερή και μεγάλη πράξη, ιδιαίτερα στη σημερινή υλιστική εποχή, αλλά και όσους εργάστηκαν αφιλοκερδώς για την επίτευξη των στόχων.

Όσοι αμάρτησαν, κατά καιρούς, με κακές σκέψεις κατηγορίες και κακογλωσσίες ας πάρουν πίσω τα λόγια τους κι ας ζητήσουν συγγνώμη, έστω και νοερά, από τους ευεργέτες και τους εργάτες του Κοινού των Καλαρρυτών.

Μετά απ' αυτό το σταθμό για έλεγχο και αυτογνωσία ας ορμίσουμε όλοι μαζί για επίτευξη του μεγάλου στόχου που δεν είναι άλλος από την ανέλιξη των Καλαρρυτών μας.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ Σ. ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ο τύπος των Ιωαννίνων γράφει:

Ο δρόμος Ιωαννίνων - Καλαρρυτών

Το ιστορικό και πολιτιστικό κεφαλοχώρι Καλαρρύτες της Πίνδου, τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μεγάλη κίνηση τουριστών, Ελλήνων και ξένων. Το γεγονός αφήνει αδιάφορους τους υπεύθυνους της Πολιτείας. Μέγιστο εμπόδιο στην ανάπτυξη, ο δρόμος από και προς τους Καλαρρυτές. Η μισή διαδρομή είναι ασφαλτοστρωμένη και η υπόλοιπη χωματόδρομος, με πλείστα προβλήματα. Θυμίζουμε ολίγα:

1) Το χωριό Προσήλιο, τμήμα του δρόμου παρουσιάζει καθίζηση στο μισό οδόστρωμα. Πραγματική παγίδα θανάτου.

2) Το κομμάτι του δρόμου που περνά μέσα από το συνοικισμό Κηπίνας είναι στενό και άκρως επικίνδυνο. Η διαπλάτυνση κρίνεται επίγονσα πριν θρηνησουμε θύματα.

3) Το διάστημα του δρόμου κάτω από το μοναστήρι της Κηπίνας, παρουσιάζει φοβερές αδυναμίες πρόσβασης. Σκύρα πρέπει να ρίξουν οι αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες και να ανοιχτούν τα αυλάκια.

4) Τα αυλάκια σε όλο σχεδόν το μήκος του χωματόδρομου είναι σκεπασμένα με χώμα και πέτρες των βροχοπτώσεων.

5) Σε πολλά μέρη, επικίνδυνα λόγω της διαμορφώσεως του εδάφους, πρέπει να γίνουν οι δέουσες διαπλάτυνσεις.

Δεν εξαντλούνται σ' ένα σημείωμα οδύνες, πόνοι και εγκατάλειψη τα τραγικά της αδιαφορίας και της εγκατάλειψης. Οι υπεύθυνοι, αν υπάρχουν, ας κάνουν επί τέλους τη δουλειά τους.

Εφημερίδα: «ΠΡΩΪΝΟΣ ΛΟΓΟΣ»
σελ. 12η, 23 Αυγούστου 1995

35 χρόνια προσφοράς

Μετά από 35 χρόνια υπηρεσιών και προσφοράς συνταξιοδοτήθηκε και αποχώρησε από την υπηρεσία του γραμματέα της κοινότητας Καλαρρυτών ο συγχωριανός μας κ. **Κώστας Κωστάκης**.

Στο κοινοτικό γραφείο «μπήκε» νεαρός με όνειρα και φιλοδοξίες και «φεύγει» ασπρομάλλης με πολλές εμπειρίες, με αναντικατάστατες γνώσεις για τα τεκτονόμενα στους Καλαρρυτές και με την βαθειά ικανοποίηση ότι εκτέλεσε με υπερεπάρκεια το καθήκον του όχι απλώς σύμφωνα με την στείρα υπαλληλική δεοντολογία αλλά προπαντός ως πατριώτης και ως άνθρωπος.

Λόγω της ιδιομορφίας των Καλαρρυτών, που παραμένουν τις περισσότερες ημέρες του χρόνου όχι μόνο χωρίς πρόεδρο αλλά και χωρίς ούτε καν της παρουσίας και ενός κοινοτικού συμβούλου, άσκησε άτυπα αλλά με πολύ επιτυχία καθήκοντα προέδρου, ταχυδρόμου, οικοδεσπότη, κλητήρα και σε οποιαδήποτε άλλη θέση τον καλούσε το συμφέρον και το καθήκον των Καλαρρυτών.

Με στόχο να δουν καλύτερες μέρες οι Καλαρρυτές και με εφόδιο την βαθειά του γνώση για όλα τα προβλήματα του χωριού μας, έλαβε πρωτοβουλίες δραστηκά ωφέλιμες και έκανε εισηγήσεις τεκμηριωμένες και εποικοδομητικές.

Ευχόμαστε ο αντικαταστάτης του να έχει τον ίδιο ζήλο και την ίδια προσφορά για το καλό του χωριού μας.

Πιστεύουμε ότι η εμπειρία του αποχωρήσαντα γραμματέα δεν θα μείνει ανεκμετάλλευτη, γνωρίζοντάς ότι ο ίδιος την έχει θέσει στη διάθεση οποιουδήποτε την χρειασθεί.

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Τον Ιούλιο στους Καλαρρυτές διεξήχθησαν κοινοτικές εκλογές για την ανάδειξη νέου κοινοτικού συμβουλίου για τα επόμενα 4 χρόνια.

Το νέο κοινοτικό συμβούλιο είναι:

Νικόλαος Γκατζόγιας πρόεδρος, Ναπολέων Ζάγκλης αντιπρόεδρος, Σωτήριος Μπακαγιάννης, Σταύρος Αρλέτος, Μπακαγιάννης Παντελής, Κουταρέλας Γεώργιος, Γεροδήμος Βασίλειος μέλη.

Ευχόμαστε στο νέο κοινοτικό συμβούλιο όρεξη, θέληση και δύναμη για να αντιμετωπίσει τα χρονίζοντα και συνεχώς συσσωρευόμενα προβλήματα των Καλαρρυτών.

Είναι αυτονόητο ότι θα έχει την αμέριστη συμπαράσταση των «Κ.Ν.» για οποιεσδήποτε ενέργειες της αποσκοπούν στο ευρύτερο καλό και στην προκοπή των Καλαρρυτών αλλά και θα έχει την τιμή και πέρα από οκοιμώμετες καλόπιστη κριτική μας για παραλείψεις, αδράνειες, μεροληψίες.

Πιστεύουμε ότι καλοί και φίλοι είναι όλοι οι συγχωριανοί μας που ανέλαβαν τις κοινοτικές ευθύνες αλλά φιλότιμη είναι η αλήθεια και υπεράνω όλων το συμφέρον του χωριού μας.